Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto - - - $6.00
Za pol leta - - - - - $3.00
Za New York celo leto - $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876 — Entered as Second Class Matter, September 21. 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879. — TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 165. — ŠTEV. 165. — NEW YORK, THURSDAY, JULY 16. 1925. — ČETRTEK, 16. JULIJA 1925. — VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

NASTOP PREDSEDNIKA GLEDE KITAJSKE.

Izdan je bilo oficijelni dementi glede skupnega nastopa Združenih držav, Anglije in Japonske. — Skorajšna pogajanja glede ekstrateritorijalnosti in carin. —Zavrnitev predloga dr. Butlerja glede Lige.

SWAMPSCOTT, Mass., 15. julija. — Predsednik Coolidge je prevzel direktno vodstvo pogajanj z drugimi silami ter skuša ustvariti na Kitajskem položaj, ki bo omogočil skorajšne konference glede carinskih pristojbin in glede razveljavljenja ekstrateritorijalnih pravic velessil na Kitajskem.

Pri pojasnitvi metode, s pomočjo katere se je administracija lotila kitajskega vprašanja, je neki predstavitelj administracije objavil oficijelni dementi, da je bil sklenjen med Združenimi državami, Anglijo in Japonsko sporazum glede načrta skupne akcije na Daljnem iztoku.

Poročila iz Tokija ne kažejo ničesar o dogovoru takega značaja. Združene države so posvetile svoje napore prizadevanjem, da se pospeši akcijo vseh devetih sil, ki so podpisale dogovor v Washingtonu.

Druga faza ameriške politike je vztrajati, — očividno z uporabo vsega mogočega pritiska na Kitajsko — da stori orijentalski narod primerne korake za zavarovanje inozemcev in ustvari razmere, ki bodo dale silam vsaj nekaj agotovila, da lahko izvedejo program, določen v Washingtonu.

Neko poročilo iz Tokija, tikajoče se sklenitve dogovora med Združenimi državami, Anglijo in Japonsko je bilo objavljeno včeraj v New Yorku, in poročila iz Swampscotta kažejo, da je bil tukaj dogovor potrjen.

Predsednik Coolidge je danes povedal svojim obiskovalcem, da ne more navesti datuma za sklicanje konference glede ekstrateritorijalnosti. Ta konferenca se bo vršila, vendar pa je mnenja, da je čas odvisen od razmer.

Predsednik je mnenja, da je Francija odgovorna za zavlečenje ekstrateritorijalne konference.

PEKING, Kitajska, 15. julija. — Malo je upanja, da se bodo kmalu pričela pogajanja glede dogodkov v Šanghaju, ki so bili posledica stavke v predilnicah.

Mrtvilo med občinskimi oblastmi v Šanghaju ter diplomatičnim zborom glede vprašanja pravosodja, je ostalo do današnjega dne tako kot je bilo v prvih dneh. Kitajci vztrajajo na stališču, da ne more biti nikake uravnave šanghajske zadeve, ne da bi se razpravljalo tudi o drugih vprašanjih, spojenih s temi izgredi.

TOKIO, Japonsska, 15. julija. — Minister za zunanje zadeve, Šeidehara, je danes izjavil, da ne bo Japonska nasprotovala londonski konferenci glede Kitajske, predlagane od diplomatov v Pekingu za uravnavo položaja v Šanghaju, ki je povzročil proti-tujske izgrede.

Minister za zunanje zadeve pa je dostavil, da bi bila po njegovem mnenju predlagana konferenca nepotrebna, ker je bila uravnava težkoč s kitajsko vlado deloma izvedena potom pogajanj, ki se vrše sedaj.

Zanikal se je tudi poročila, da je sklenjen ameriško-angleško-japonski dogovor glede Kitajske.

Davek na milijonarske dohodke.

WASHINGTON, D. C., 15. jul. Soglasno s podatki urada za notranje dohodke je plačalo šest in osemdeset ljudi v tej deželi leta 1923 davke na dohodke v znesku za več kot en milijon dolarjev. Skupni dohodek teh šest in osemdesetih znaša nad sto dva in petdeset milijonov in skupni davek skoro šest in trideset milijonov dolarjev. Med temi se nahajajo stari in mladi Rockefeller, Henry Ford, Andrew Mellon in senator Couzens z Michigana.

Hrvatska seljačka stranka v jugoslovanskem kabinetu.

BEOGRAD, Jugoslavija, 15. julija. — Vodstvo hrvatske republikanske seljačke stranke se je popolnoma sporazumelo z vodstvom radikalne stranke. Vsledtega bo sedanji kabinet odstopil, in osnovala se zo nova vlada pod vodstvom ministrskega predsednika Pašiča. V novem ministrstvu bo pet Radičevih pristašev.

ADVERTISE in GLAS NARODA

Voditelj arktične ekspedicije.

COPYRIGHT KEYSTONE VIEW CO. NEW YORK

Slika nam predstavlja poveljnika Donalda MacMilana, ki poveljuje ameriški ekspedici, katera raziskuje severne pokrajine.

Posvetovanja med majnarji in baroni.

Delodajalci so v eni točki popustili premogarjem. Pristali so v izpremembo metode plačevanja kontraktnih delavcev. Warriner in Richards sta se vrnila na konferenco.

Poroča **John Leary**.

ATLANTIC CITY, N. J., 15. julija. — Prvi napredek pri izdelanju dogovora glede mezd v antracitni industriji se je pojavil včeraj, ko so na zborovanju premogarjev in delodajalcev, kateremu je predsedoval Alvan Markle, delodajalci "v pricipu" pristali v izpremembo metod plačevanja kontraktnih delavcev v rovih.

Izpremenba, katero je zahtevala United Mine Workers organizacija že več let, je koncesija, nudena skrajno nemirnemu okraju številka 1 ter je odvisna od tega, da predlože unijski načelniki nadaljne podatke v dokaz, da ne bo imelo to za posledico uveljavljenja tako sitnih pritožb kot v obstoječem sistemu.

Poskusni dogovor glede te točke je bil uveljavljen istočasno s povratkom Samuela Warrinerja in Williama Richardsa na konferenco. To sta oba "big boys" v skupini delodajalcev in obvladujoči postavi vsake mezdne konference v zadnjih letih. Oba sta izjavila, da se bosta umaknila od aktivnih pogajanj. Njih povratek se smatra za posledico ogorčenja John Lewisa, od katerega se je zahtevalo, naj se pogaja z možmi drugega razreda, kojih napore bi morala koncem konca Warriner in Richards odobriti.

Noben teh delodajalcev se ni udeležil včerajšnje konference. Tudi ni pričakovati, da se bosta udeležila poznejših sestankov podkomiteja. Nahajata pa se na licu mesta ter lahko vodita zadeve in sklepata o vprašanjih.

Na včerajšnji konferenci sta Lewisa in podpredsednika Murray-a zastopala Enoch Williams iz Scrantona in John Strambo iz Hazletona. Mesto Inglisa, načelnika skupine delodajalcev, je zavzel Jesse Warriner.

Tekom cele včerajšnje seje je strašil duh Harry Garfielda, vojnočasnega kurivnega diktatorja. Garfield je uveljavil sedaj obstoječi proces plačevanja dninarjev v rovih. Del plač teh delavcev je prihajal od kompanij, drugi del pa od kontraktnih premogarjev. Posledica tega je bilo splošno nezadovoljstvo in na stotine sporov med premogarji, dninarji in kompanijami.

Včeraj pa so delodajalci privolili v to, da plačujejo celo plačo dninarjev kontraktni premogarji, kojih tonažne pristojbine bodo povečane s svoto, plačano od kompanije.

Razprava glede te točke in tudi glede zahteve, da se zopet uveljavi razlike v klasifikaciji, je bila skrajno tehnična. Glede zadnje imenovane točke ni bil dosežen noben dogovor.

PROCES PROTI PROF. SCOPESU

Ostre besede so padle po predlogu obrambe, naj izreče molitev kak drugi kot fundamentalistični duhovnik. — Sodnik Raulston je bil zelo vznemirjen vsled prezgodnjega objavljenja. — Obtoženca dosedaj še niso vprašali, če se smatra krivim ali ne.

DAYTON, Tenn., 15. julija. — To je bil nadaljni brezuspešen, a zanimiv dan v procesu proti Scopesu. Zjutraj se je vršil boj glede otvorjenja obravnave z molitvijo, čemur je obramba nasprotovala, a je bila poražena.

Popoldne se je vršil sličen prizor, in obramba je zahtevala naj moli molitev še kak drugi pastor in ne le fundamentalistični. Sodnik je rekel, da bo prepustil zadevo krajevni organizaciji pastorjev, ki je skoro popolnoma fundamentalistična.

Sodnik je moral prečitati svojo odločitev glede pravomočnosti obtožbe ter ustavnosti postave, a je izvedel, da so nekateri popoldanski listi poročali o tem sklepu in vsled tega je to predložil na danes zjutraj.

Prenagljeno objavo smatra za skrajno resno, vendar pa je težko spoznati, zakaj naj bi akcijo preložil. Če je prenagljeno objavljenje točno, ne more biti nikake škode iz tega, da se odločitev takoj objavi, a če ni poročilo točno, je boljše, da se stvar čimpreje popravi.

Splošno se domneva, da je sodnik sam nehote in nevede objavil svoj sklep.

Čeprav se je pričel proces že v petek, še ni bil obtoženi niti pozvan, naj se prizna krivim ali nekrivim.

Debata glede molitve je postala prav tako pikra kot so ponavadi verske debate.

Tekom popoldneva je rekel generalni pravdnik Stewart članu obrambe, Arthurju Hays, "please keep your mouth shut", ko je Hays predložil peticijo različnih duhovnikov in rabijev, naj se molitve ne omeji na fundamentaliste.

Ko pa je srečal Haysa zvečer na cesti, se je Stewart opravičil ter je dobil zagotovilo, da je dogodek odpuščen in pozabljen.

DAYTON, Tenn., 15. julija. — V prihodnjem kongresu bo kongresnik Taylor iz Tennessee-ja ali kongresnik Upshaw iz Georgije vložil proti-evolucijsko predlogo, ki bo sledila duhu, če ne črki postave v Tennessee-ju, na temelju katere kazensko zasledujejo Scopesa.

Voditelj gibanja, da se uveljavi prepoved poučevanja evolucijske teorije za ves narod, je Walter White, superintendent šol v Rhea okraju ter glavna priča državnega pravdništva proti mlademu učitelju. Od kongresnika Taylorja je baje dobil zagotovila, da se bo križarska vojna res pričela.

Čeprav nameravajo izposlovati sedanji načrti le priprosto postavo, da se ne sme poučevati v javnih šolah nobene znanstvene teorije, ki nasprotuje besedilu Biblije, vendar žele, da dobi ta odredba obliko amendmenta k ustavi.

Ko je čula obramba o tem načrtu, ta je izjavila, da bi ne nobena stvar bolj dobrodošla liberalnemu gibanju kot ta preiskušnja v kongresu.

Štirje premogarji hudo opečeni.

WILKESBARRE, Pa., 15. jul. V Truesdale premogovniku je eksplodiral plin, in pri eksploziji so bili štirje premogarji strašno opečeni. Ker so v bližini mesta, kjer se je pripetila eksplozija, našli par žveplenk, se domneva, da so premogarji kljub prepovedi kadili.

Na stotine Indijcev usmrčenih oziroma ranjenih.

LONDON, Anglija, 15. julija. Turkajšnje časopisje je dobilo poročilo, da je policija v Alvaru, Indija, oddala več salv na skupino zborovalcev, ki so protestirali proti visokim davkom. Par sto oseb je bilo usmrčenih oziroma ranjenih.

Resen vojaški položaj v Maroku.

Rifski naskakovalci so prekinili železniško zvezo. — Fez-Alžir železnica je bistvene važnosti za francoske komunikacije. — Pritisk v bližini Taze se je povečal.

MELILLA, Španski Maroko, 15. julija. — Poročila s francoske fronte kažejo, da se je pritisk vstaških četašev na francoske sile v bližini Taze povečal in da je postal vsled tega vojaški položaj skrajno resen.

Poroča se, da so vstaši v bližini Taze prekinili železniško zvezo med Fezom in Alžirjem. To bi pomenjalo, da so resno ogrožene francoske komunikacije med francoskim protektoratom v Maroku in francosko kolonijo v Alžirju.

PARIZ, Francija, 15. julija. — General Stanislaus Naulin, pred kratkim imenovani vrhovni poveljnik francoskih sil v Maroku, je dospel včeraj v Pariz, kjer se je posvetoval z ministrskim predsednikom Painlevejem. Prišel je semkaj iz Wiesbadena, kjer je poveljeval tridesetemu francoskemu armadnemu zboru. Neka maroška divizija, nastanjena v Palatinatu, je pričela odhajati v Maroko. Zadnja sekcija bo odpotovala še danes.

Proslava obletnice zavzetja Bastile je nudila maršalu Lyautey priliko, da da v navzočnosti sultana v Rabatu izraza svojemu zaupanju glede izida bojev v Maroku in glede utehe, katero čuti vspričo imenovanja generala Naulina na mesto vrhovnega poveljnika.

— Najhujše je končano, — je rekel danes. — Priznavam pa, da sem preživel mučne dneve, polne strahu. Prepričani smo danes, vspričo vedno povečanih sredstev, in vspričo solidno organiziranega poveljstva, da ne bomo le zadržali napadov, temveč da bomo tudi ostali mojstri položaja ter tako zavarovali Maroko in francoski protektorat.

Sprejem francoskega proračuna.

PARIZ, Francija, 14. julija. — Francoski državni proračun je bil konečno sprejet v poslanski zbornici in v senatu in obe zbornici sta s vsled tega odgodili preko poletja.

Zavezniki začeli odhajati iz Ruhra.

Francozi in Belgijci so že pričeli zapuščati manjše kraje v Ruhru, na temelju dogovora, ki je bil sklenjen lansko leto v Londonu.

DUESSELDORF, Nemčija, 15. julija. — Po vsem Ruhru in v delih Porenske se vrše priprave, da izpraznijo francoske in belgijske čete mesta in okraje, v soglasju z londonskim dogovorom iz leta 1924, s katerim je bil uveljavljen Dawesov načrt.

Dogovor je tudi določal izpraznitev 'sankcijskih mest' Duesseldorfa, Duisburga in Ruhrorta in ne pozneje kot dne 16. avgusta tekočega leta, pod pogojem, da zadoste Nemci svojim obligacijam na temelju Dawesovega načrta. Ker je Nemčija izvedla svoj del kupčije, so pričeli zavezniki vprizarjati naslednjo potezo.

Izpraznjenih je bilo že več manjših mest in krajev v Ruhru, vključno Hattingen in Oberhausen, dočim bosta Essen in Bochum oproščena v bližnji bodočnosti.

Čeprav, bodo zavezniške čete polagoma umaknjene, bo ostala politična policija tam do srede avgusta v znak, da se vrši okupacija še naprej do datuma, določenega v dogovoru.

Iz tega razloga so župani prizadetih mest nujno pozvali prebivalstvo, naj se vzdrži vsakih demonstracij ter proslav, ker bi se lahko pojavile nove težkoče.

Soglasno z načrti se bodo belgijske čete vrnile domov, a francoski oddelki, deloma iz Ruhra, bodo stopili na mesto črnih čet v Palatinatu, ki bo ostal še nadalje zaseden. Francoske črne čete pa bodo poslane v Maroko, da se bore proti vstaškim Rifcem.

Velika poplava v Koreji.

TOKIO, Japonska, 14. julija. — Poročila iz Soula v Koreji pravijo, da so se pojavile v srednji in južni Koreji velike preplave. Večje število ljudi je izgubilo življenje in nekako 16,000 hiš stoji pod vodo. Povzročeno škodo cenijo na štirideset milijonov jenov ali nekaj manj kot dvajset milijonov dolarjev.

Železniška služba v prizadetem ozemlju je prekinjena.

DENARNA IZPLAČILA
V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.
Danes so naše cene sledeče!
JUGOSLAVIJA:
1000 Din. — $18.80 2000 Din. — $37.40 5000 Din. — $93.00
Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnine in druge stroške.
Kompolija na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".
ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:
200 lir ..... $ 8.60 500 lir $20.50
300 lir ..... $12.60 1000 lir $40.00
Pri naročilih, ki znašajo manj kot 900 lir računamo posebej po 15 centov za poštnine in druge stroške.
Kompolija na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.
Za pošiljatve, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po mogočnosti še poseben popust.
Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nagla fluktuacija; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.
POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE $1.—
Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.
FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telefon: Cortlandt 4687.

GLAS NARODA
(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank Sakser, *president* **Louis Benedik, *treasurer***

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado $6.00	*Za New York za celo leto* $7.00
Za pol leta $3.00	*Za pol leta* $3.50
Za četrt leta $1.50	*Za inozemstvo za celo leto* $7.00
	Za pol leta $3.50

Subscription Yearly $6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

MIROLJUBNA AMERIKA

Kot znano, so Združene države dežela miru. V Ameriki ne misli nikdo na vojno. Vsakdo v tej deželi spada v vrsto prijateljev miru. Kar pa se tiče oboroževanj, imamo mi Amerikanci le to, kar je neobhodno potrebno. Ker pa je stvar taka, vprizarjajo džingoistični listi od časa do časa velikanski kraval. Hearstovo časopisje je prišlo do prepričanja, da smo na naravnost strašno zanemarili oboroževanje v zraku. Newyorška "Tribune" je razkrila, da so oboroževanja na kopnem zločinsko zanemarjena. Washingtonski list, "The Post" pa trdi, da je ameriška mornarica tako zanemarjena in slaba, da bi se morali sramovati pred Čehoslovaško.

Ta propaganda, katero vrše na skrajno spreten način, spravlja precejšen del ameriškega prebivalstva do prepričanja, da ne misli nikdo v tej deželi na vojno in da nima nikdo vojnih namenov, da imamo opravka z najbolj miroljubnim narodom, ki sovraži vojno prav v dnu svojega srca.

Sedaj pa je nastopila povsem nepristranska priča, "The Wall Street Journal" ter zadala temu mirovnemu pajacu tak udarec, da se je takoj zgrudil na tla. Finančni organ je namreč dokazal, da izdajo Združene države v oboroževalne svrhe in vojne priprave več denarja kot katerikoli drugi narod na svetu.

— Dejstvo je, — pravi "The Wall Street Journal", — da izdajo evropski narodi manj denarja v obrambne svrhe kot pa Združene države. Soglasno s cenitvami proračuna bodo izdale Združene države za vojni in mornariški department leta 1925 več kot $674.000,000 ali približno več kot sedem in dvajset odstotkov vseh državnih izdatkov. Leta 1924 se je porabilo v oboroževalne svrhe le malo več kot devetnajst odstotkov. Z drugimi besedami rečeno, porabi miroljubna Amerika več kot eno petino vseh izdatkov v oboroževalne in vojne svrhe.

Te številke pa ne pomenjajo nič, če jih primerjamo s številkami drugih velikih imperijalističnih dežel.

Pri tem prideta seveda v glavnem vpoštev Anglija in Francija. Francija pripisuje večjo vrednost veliki armadi, a obenem tudi ne zanemarja mornarice in obrambe v zraku. Anglija pa ima na drugi strani veliko mornarico, a vzdržuje tudi precej veliko armado na kopnem ter ne zanemarja obrambe v zraku.

Koliko pa izda Anglija v svoje vojne svrhe?

Soglasno z zadnjimi proračuni $586,000,000 ali nekako trinajst odstokov skupnih izdatkov. Z drugimi besedami, znašajo vojaški izdatki v najbolj imperijalistični deželi sveta več kot osem odstotkov manj kot pa v tej "deželi miru".

Kot splošno znano, se je dala zavesti Francija vsled neke vrste zasledovalne manije v oboroževalno gonjo, ki je napravila iz te, nekoč najbolj proste dežele, pravcato taborišče vojaške ali militaristične reakcije.

V Franciji je odstotek izdatkov v oboroževalne svrhe večji, kot pa v Angliji, čeprav še vedno ni tako visok kot v tej deželi. Izdatki Francije v oboroževalne svrhe znašajo nekako osemnajst odstotkov skupnih izdatkov, dočim porabi Italija v oboroževalne svrhe le nekako devet odstotkov skupnih izdatkov in Belgija nekako ravno toliko.

Predsednik Coolidge uživa sloves, da je poosebljena ameriška varčnost. Varčuje vsepovsod, kjer je treba porabiti denar v kulturne svrhe. V varčevalne svrhe odstavlja delavce in uradnike. Varčuje s centi ter meče ven milijone. Gotovo pa ne varčuje tam, kjer je treba zavarovati interese vladajočih in kjer je treba oborožiti oboroženo silo za boj proti zunanjim in notranjim "sovražnikom".

Ameriški imperijalizem žrtvuje denar delavcev, da se loti novih pohodov in da lahko obdrži to, česar se je že polastil.

Dopisi.

Collinwood, Ohio.

Vsak zaveden rojak dobro ve, da je prvi začetek izobrazbe čitanje časopisov in dobrih knjig. — Seveda, ni dovolj, samo čitati, temveč tudi dobro in s premislekom čitati vsako stvar. To se pravi, poglobiti se s svojo mislijo v delo tako globoko, kot se je pisatelj ob času, ko je pisal knjigo. Ako bi res vsak Slovenec čital tako poglobljen vsako stvar, koliko stvari, ki jih čitamo v časopisju ali knjigah, bi dobilo drugo lice v naših mislih. Treba se je seveda privaditi temu, da človek res bere z zbranim duhom.

Ker so pa stroški za nabavo zdravega čtiva veliki, so se po večjih naselbinah ustanovile čitalnice. Te vrste izobraževalne ustanove nudijo svojim članom proti odškodnini male svote na mesec celo zbirko zdravega in poučnega čtiva. V dosego namena za kritje stroškov, ki so v zvezi s kupovanjem in vezavo knjig, je naša Slov. Čitalnica sklenila prirediti izlet v prosto naravo. Vabljeni so vsi, ki ljubijo izobrazbo, da priskočijo na pomoč naši Čitalnici, da si nabavi še tisto, česar dozdaj še nima v arhivu.

Odbor Slov. Narod. Čitalnice.

USTANOVITELJ OTROŠKIH SODIŠČ

UNDERWOOD & UNDERWOOD, N. Y.

Slika nam prikazuje sodnika Ben B. Lindseya, ki je pred petindvajsetimi leti ustanovil takozvana otroška sodišča, katera so se jako dobro obnesla. Sodnik poziva potom radio starše, naj pazijo na svoje otroke ter jih dobro vzgajajo.

Midway, Pa.

Pošiljam vam dve polletni obnovljeni naročnini za list "Glas Naroda". Obenem naznanjam, da je dne 10. julija zjutraj treščilo v dipel Pittsburgh Coal Co., na Show Mine. Dipel je bil nov in moderno narejen čez dolino, da je nanj prihajal premog iz dveh jam. Dotična majna že od 15. aprila nič ne obratuje. —

Tukaj ne dela nobena majna že od 15. marca. Ljudje so večinoma doma. Nekaj se jih je tudi izselilo v druge kraje. Toda tudi drugod menda ni boljše. Nekateri so prišli že nazaj. — Vas prijazno pozdravim John Žust.

Washington, Ga.

Cenjeno uredništvo: —

Ker mi je potekla naročnina za list, vam zopet pošiljam šest dolarjev za naročnino lista, ker ne želim ostati brez Glas Naroda, glede katerega vam priznavam, da je mnogo bolji kot oni iz Chicage, namreč list gospoda Koverte. Poznam tu rojaka, ki se je pred leti naročil za par mesecev na omenjeni Kovertov list, sedaj je rojak že dve leti v starem kraju, toda list mu pa še redno prihaja. Meni ga poštar vsak pot ponuja, ali jaz ga pa tudi točno vsakokrat odbijam, češ, da jaz nisem naročnik, zato mi ni nič mar, kaj je z dotičnim listom.

Naj malo opišem naše šumske dogarje, ki izdelujemo iz trdega, hrastovega lesa doge, ki gredo preko morja, kjer iz njih izdelujejo sode za sladko kapljico. — Tu nas ni baš veliko število dogarjev, in oni, ki ima zdrava prsa in dobre hraste, zasluži tudi po deset in več dolarjev na dan. Sedaj imamo precej hudo vročino tako da sem se namenil vzeti počitnice in iti v Florido. Kolikor nas je dogarjev, gremo na poletje navadno proti severu, a jaz se bom z jugom zadovoljil.

Najlepši pozdrav vsem čitateljem Glasa Naroda, in istotako vam, dragi g. urednik!

Anton Žagar.

P. S. Kmalu bi bil pozabil pozdraviti našega Petra Zgago. — Dragi Petre, prejmi nebroj iskrenih pozdravov! Ti me mnogokrat natiraš v smeh. Da greš z menoj v Florido, ti zagotavljam, da bi te po celi Floridi zastonj prepeljeval na moji Ford kari in nič ti ne bi "rajtal"!

Novice iz Slovenije.

Janez Frakelj kot skrbni oče.

50-letni potepuh Janez Frakelj je preživel večino svojega življenja po zaporih in blazniceah. Šele pred 2 mesecema je bil zopet obsojen zaradi raznih večjih tatvin na poletjetje leto ječe. Med tem so prišli na dan njegovi novi grehi. Lansko poletje je Frakelj kot prijatelj narave obiskoval naše gorenjske planine. Sam pravi, da je botaniziral, oziroma nabiral zdravilne rastline. Prišel je tudi v Avsečeva planinsko kočo na Prevalju. Tam se je izdajal za Antona Potočnika, organista iz Bohinja. Seboj je privlekel dobro naložen nahrbtnik s prekajenim mesom, klobasami itd., kar je vse nakradel v Begunjah. Na planinah je ostal par dni, dokler ni nahrbtnik izpraznil. Da bi ne nosil praznega nahrbtnika v dolino, je pobral s postelj odeje in rjuhe ter jih pobasal v nahrbtnik. Nato je še v Ljubljani pokradel nekemu Jenku uro, čevlje, obleko itd. Vse skupaj je nesel v Zagreb in prodal. Frakelj vse tatvine mirno priznava, a se izgovarja, da ima na Hrvaškem dva nezakonska otroka, za katera po možnosti skrbi. Frakelj je dobil še eno leto težke ječe in je kazen z zadovoljstvom sprejel.

Kako so Ižanci obhajali pust.

Na pustni torek so se mlajši Ižanci obeh spolov zbrali v Sokolski dvorani na Igu k plesu in zabavi. Pri tej priliki so tudi skupaj Novakovi in Uršičevi, med katerimi vlada sovraštvo zaradi nekega balika. Domov grede je baje Jože Novak zabodel z nožem Mih. Uršiča v vrat ter ga sicer le lahko poškodoval, toda poškodba bi bila lahko smrtna, ako bi bil sunek prodrl žilo odvodnico. Obtoženi Jože Novak dejanje trdovratno zanika, toda Uršičeva partija odločno vztraja, da so vsi videli nož v njegovih rokah. Novak je dobil 4 mesece težke ječe, a je takoj prijavil ničnost.

Prevejan goljuf.

Na dvorišče hiše št. 4, cesta VI. v Rožni dolini je prišel neznanec moški ter povprašal, ali stanuje tamkaj mehanik Franc Bar. Na odgovor, da ne, je dejal, da mora tamkaj stanovati in da se bo informiral na policiji, če ne gre drugače. Takoj za njim je pritekel na dvorišče neki mladenič, bajsin ali vajenec nekega čevljarja iz Šiške in vprašal, ali prejšnji moški tam stanuje. Ko je izvedel da je, je pričel jokaje pripovedovati, da je prišel neznanec prejšnji dan k njim pomerit čevlje in izvabil od očeta 100 Din. pod pretvezo, da ima v Rožni dolini na prodaj večje količine usnja. Potem pa se je neznanec povrnil, nakar je poslal oče njega z njim po usnje. Dal mu je s seboj še 200 Din., katere pa mu je neznanec tudi medpotoma izvabil. Po izpovedbi več oseb je bil neznani goljuf moški Sever, ki je prišel baje pred kratkim iz zaporov in se sedaj preživlja samo s sličnimi goljufijami.

NAPRODAJ

Enonadstropna hiša z 2 stanovanji in pritiklinami, 3000 kv. m vrta, električno razsvetljavo in vodovodom, v sredi mesta Celja ob Savinji. Stanovanje s 3 sobami na razpolago. Cena 175,000 Din.

Enonadstropna moderno zidana hiša z dobro idočo gostilno in trgovino, gospodarskim poslopjem, gostilniškim vrtom in inventarjem, električno razsvetljavo in vodovodom v Celju. Prevzem hiše po dogovoru. Cena 550,000 Din.

Vpraša se pri:
FRANJO NERAD,
gradbeno podjetje, Celje, SHS.

"GLAS NARODA", THE BEST JUGOSLAV ADVERTISING MEDIUM

Peter Zgaga

Ako se bodo Kremenščev oče še enkrat pustili počiti v Edinosti ter bodo pod svojim pikčerjem še enkrat razpravljali o katoliških načelih in pridigovali moralo, bom jaz objavil precej dolgo poglavje o morali nekaterih takozvanih katoliških mož v Ameriki.

Čitateljem se bodo lasje ježili, ko bodo čitali — ne natolcevanj — pač pa golo resnico, ki je baš zastrantega pretresljiva, ker je resnica.

Čitatelji bodo slišali marsikaj o tatvinah, aretih, ločitvah itd.

Torej, Kremenščev oče, če hočete, da se vam bo popolnoma razstopilo maslo na glavi, stopite še enkrat v javnost.

*

Nekateri takozvani katoliški možje v Ridgewoodu so pohlevne ovčice v primeri s Kovertovimi prvoborilci v Chicagu.

*

Če se bo Bryanu v Daytonu, Tenn., posrečilo nepobitno dokazati, da smo vsi potomci Adama in da je bil človek res ustvarjen po božji podobi, je skrajni čas, da se dopove javnosti, posebno slovenski javnosti v Ameriki, po kakšnem hudičevem mustru životari Koverta med nami.

*

V zadnji Edinosti sem čital vse zanimivo, aktualno, svet pretresujoče poročilo iz Chicage. Rojaki, dobro se oprimite stolov in klopi, da ne padete v nezavest, ko boste prečitali to senzacijo.

Poročilo je kratko toda temeljito in se glasi:

"Čikaški rojak Mr. John Terselič barva odznotraj svojo hišo".

No, sedaj mi pa povejte, če ste kdaj že slišali ali čitali kaj takega?

Kaj je proces v Daytonu? Kaj so boji z rifskimi vstaši, kaj je preteča stavka premogarjev?

Vse to je nič, še manj kot nič v primeri s skrivnostnim razodetjem:

"Čikaški rojak Mr. John Terselič barva odznotraj svojo hišo".

O ja, barvajo jih, barvajo pri Edinosti, da je strah in groza. Najprej so jim oči zabili z debelo planko, sedaj jih pa barvajo in farbajo, notraj in zunaj, spredi in zadi, da ne vedo več, če so mandelci ali babce.

*

Italijanski kralj ima poleg Rima palače san Rosori.

V palačo nima nihče dostopa, če se po njegovih žilah ne pretaka kraljevska kri.

Te dni je bil pa deležen velikega odlikovanja in nepričakovane gnade ministrski predsednik Mussolini. Italijanski kralj ga je povabil v San Rosori na kosilo. Pred njim ni povabil še nobenega ministrskega predsednika.

Italijanski kralj je majhen možič, pa je pameten in se poleg tega boji za svoj job.

*

Nekateri pravijo, da drvi svet vsled razkošja in obilice v propad. Ne, prijatelji, pa ni tako. Skromnosti sicer ni več dosti na svetu, vendar se tupatam pojavi slučaj izvanredne skromnosti, ki zasluži posebno omembo.

Tako sem naprimer čital te dni, da je neka ženska tožila svojega bivšega moža za sedem milijonov dolarjev odškodnine. Pravda se je vlekla dolgo, dolgo časa.

Slednjič je pa ženska izjavila, da je tudi z enim milijonom zadovoljna.

Če ni to skromnost, pa sploh ni več skromnosti na svetu.

*

Neka cerkveno poročena rojakinja se je hotela ločiti od svojega moža. Obrnila se je na prvo inštanco, na gospoda župnika, ter mu začela tožiti svoje križe in težave. Župnik jo je tolažil ter ji pripovedoval o važnosti zakonskega stanu ter posebno poudarjal, da sta zakonca neločljiva, da sta eno.

— Kaj eno? Vraga sva eno! Če bi šli mimo hiše, kadar se kregava in prepirava, bi mislili, da jih je najmanj dvajset notri.

Bordenovo Eagle Mleko ni nova hrana za otroke. Matere ga uporabljajo že nad sedem in šestdeset let.

Matere, ki so bile same vzrejene z Bordenovim Eagle Mlekom, hranijo danes ž njim svoje otroke.

Če pošljete ta o-g'as The Borden Company, Borden Building, New York, vam bodo povedali v vašem jeziku, kako je treba hraniti vašega otroka z Eagle Mlekom.

Dept. 1

Raznoterosti.

Mednarodni železniški kongres, ki zboruje te dni v Barceloni na Španskem, je sklenil, da sprejme Nemčijo zopet kot članico, ako za to formalno prosi. Za zopetni sprejem je prosila Rusija, pa je bila njena prošnja odklonjena z motovacijo, da njen položaj, zlasti kar se tiče železnic, še ni dovolj stabilen, da bi upravičil zopetni sprejem v mednarodno železniško zvezo.

Volitve na Nizozemskem.

Te dni so se vršile na Nizozemskem volitve v poslansko zbornico. Končni rezultati radi kompliciranega volilnega reda še niso ugotovljeni, že sedaj pa se vodi, da bodo volitve prinesle močno ojačenj levičarskih in nazadovanje desničarskih strank.

Poroka Marije Olszewske.

Te dni se je poročila na Dunaju prva altistka državne opere Marija Olszewska s prvim baritonistom te opere, dr. Emilom Schipperjem. Olszewska je znano po svoji aferi s primadono državne opere na Dunaju, Marijo Jeritzo proti kateri je pred par tedni plunila med predstavo za kulise, ker jo je v svojem sovraštvu neprestano motila, tako da ni mogla slišati šepetalca. Zaradi te afere je bila takoj odpuščena. Sedaj je odpovedal angažman dr. Schipper. S tema dvema umetnikoma izgubi državna opera zelo mnogo.

Velika turistovska nesreča v Avstriji.

Pred kratkim je šlo več skupin turistov na gore v Gesäusu v Avstriji, kjer jih je zalotil močan vihal in silen mraz. Šele po preteku par dni so jih rešilni oddelki, ki so jih šli iskat, našli in prepeljali v dolino.

Sedem turistov je zmrznilo. Nekaj jih je je dobilo težke poškodbe od skalovja, ki ga je vihar valil v dolino. Vsi pa so silno trpeli v strahovitem mrazu na ledeniku.

ČLANEK 133.

Zračite bolniško sobo.

Obilo svežega zraka v dobro zračeni sobi ali na prostem, kamor se poleti lahko postavi postelja, je del bistveno potrebnega postopanja v vsaki bolezni. Pozimi mora biti bolniška postelja zmerno gorka (60 do 68 Fahr.) preko dneva, ko je otrok prebujen, a se jo pona vadi lahko drži mrzlejšo tekom noči, ko otrok spi.

Otroka, ki je bil izarjen v primernih zdravstvenih običajih in ki je vajen da se skrbi za njegovo toaleto, se veliko lažje zdravi v slučaju bolezni. Koristno je tudi naučiti otroka, da pokaže svoj jezik in grlo in da se pusti preiskati. Otroka se ne sme nikdar strašiti s pretnjami kazni.

Udobnost in sreča deteta ali malega otroka pripomoreta dosti k skrajšanju okrevanja od bolezni, a vzdržati je treba strogo disciplino glede oskrbe ter izvedenja zdravnikovih predpisov. Način, kako se postopa z otroci, dela največjo razliko glede tega, kaj je mogoče storiti zanj. Vsak otrok se zaveda razlike med mirnim, izurjenim ravnanjem ter bučnim ali nerodnim ravnanjem ter se hitro odzove nežnim, umerjenim metodam.

Dajte svojemu otroku vedno najboljšo hrano. Če ne morete dojiti svojega otroka, ne eksperimentirajte z različnimi živili, pač pa ga prehranjajte pravilno — dajte mu hrano,ki je napravila več močnih in robustnih žensk in moških kot vso druga pripravljena živila skupaj, — dajte svojemu detetu Bordenovo Eagle Brand Mleko, živilo, ki gradi močne noge ter zdrava telesa. Sprejeli so ga ter ga predpisujejo zdravniki radi visoke kakovosti ter enakomerne sestave. Milijoni in milijoni detet so zrastli v močne dečke potom kombinacije dobre oskrbe njih mater ter hrane, ki jo nudi Bordenovo Eagle Mleko.

Otrok, ki že lta prosto naokrog potrebuje iste skrbne pozornosti kot dete v naročju, če se hoče razviti do polne starosti in moči. Tekom vojne so našli, da so bili med petimi moški v Angliji trije nesposobni za službo. Pri eksperimentih v šolah, ki so se vršili l. 1918 je bilo le 18 odstotkov otrok v primernem stanju. Slaba prehrana, ki se je pričela v dobi med šolo, je bila vzrok. Slabo telesno stanje pa je v glavnem posledica slabe ali pa nezadostne hrane. Če dodaste vsaki dan Bordenovo Eagle Brand Mleko k dijeti svojega otroka, ste lahko prepričani, da bo dobilo vse bistvene živilske elemente, ki so potrebni, da se zavaruje njegovo zdravje. Mali otrok bi moral dobivati po po dveh velikih žlici Eagle Mleka v treh črtinah čaše mrzle vode. Dajte mu ga s hrano prepoldne ali popoldne. Starejši otroci pa pogostobolj ljubijo v zvezi z ginger-ale-om, sadnimi soki, stepenim jajcem in dišavami.

Prečitajte te članke vsaki teden pazljivo ter jih prihranite za bodočo uporabo.

Avtomobilska nesreča.

Te dni je napravil klub mandolinistov v Draždanih izlet v Krkonoše s tovornim avtomobilom, ki je imel priklopni voz. Na povratku se je priklopni voz prevrnil. Zadel ob drevo kraj ceste in padel na avtomobil. Pri nesreči je bilo 70 oseb ranjenih, med njimi 20 hudo.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

PRAVICE OTROK NATURALIZIRANIH DRŽAVLJANOV.

Po naturalizacijskem zakonu.

Vsi otroci, rojeni v Združenih Državah, so ameriški državljani po rojstvu. To pravilo velja toliko glede otrok ameriških državljanov, kolikor tudi glede otrok inozemcev. Saj velja celo glede otrok takih staršev, ki ne bi pod nikakim pogojem mogli postati državljani Združenih držav. Na primer, v Ameriki rojeni otroci Japoncev, Kitajcev in iz nekih drugih plemen so ameriški državljani po rojstvu, dasi je njihovo pleme drugače izključeno iz naturalizacije. Oseba, rojena v Ameriki, pa more zgubiti svoje ameriško državljanstvo, ako zapriseže zvestobo drugi deželi. Ali o tem ne bomo tukaj dalje razpravljali.

V inozemstvu rojeni otroci tujerodca, ki je postal ameriški državljan vsled naturalizacije, spadajo v tri skupine. Otroci, rojeni po očetovi naturalizaciji, so ameriški državljani, tudi če so se rodili v inozemstvu. Otroci, rojeni pred očetovo naturalizacijo, ako za časa očetove naturalizacije nimajo še 21 let in stanujejo v Zdr. Državah, postanejo avtomatično ameriški državljani istočasno z očetom. Ako pa stanujejo v inozemstvu, kadar oče postane državljan, pa je stvar malo drugače. Oni postanejo ameriški državljani le tedaj, kadar se za stalno nastanijo v Združenih Državah — ali to le pod pogojem, da začnejo stanovati v Združenih Državah, predno so 21 let stari. Ako se sin naturaliziranega ameriškega državljana preseli prvič v Zd. Države še le potem, ko je dosegel 21 leto, on ne pridobi ameriškega državljanstva po očetu, dasi je bil oče naturaliziran, ko je bil sin še nedoleten.

Otrok, rojen v inozemstvu po očetovi naturalizaciji, je — kakor rečeno — ameriški državljan po rojstvu. Ali, ako nadalje stanuje v inozemstvu, on mora, ko postane 18 let star, prijaviti ameriškemu konzulu svoj namen, da hoče ostati ameriški državljan in nastaniti se v Združenih Državah. Ko pa postane 21 let star, mora vrhutega na konzulatu položiti prisego zvestobe do Združenih Držav. Dostikrat se utegne zgoditi, da država, kjer se je rodil, od njega zahteva, da izpolni vojaško dolžnost, ker ga smatra za svojega državljana vzlic temu, da ga tudi Združene Države smatrajo za svojega. Vsled tega utegnejo nastati razne komplikacije. Ako on služi v vojski dotične države in položi tam prisego zvestobe, utegne s tem zgubiti ameriško državljanstvo. Vse te težkoče, ki nastanejo vsled dvojnega državljanstva, se bodo morale nekega dne uravnati potom mednarodnih pogodb.

Za vsako osebo, ki prosi za naturalizacijo, je jako važno, da navede natančno in resnično ime vseh svojih otrok, toliko onih, ki živijo tukaj, kolikor tudi onih, ki so še v inozemstvu. Kadar dobi svoje naturalizacijsko spričevalo, naj pazi na to, da so imena vseh njegovih nedoletnih otrok navedena v naturalizacijskem certifikatu (drugem papirju.) Mogoče je, da nekateri otroci, ki živijo v inozemstvu, ne bodo iz enega ali drugega razloga mogli priti v Združene Države, predno dosežejo starost 21 let. V takem slučaju oni ostanejo inozemci, tudi če je njihovo ime navedeno v očetovem državljanskem papirju.

Otrok dobiva svoje državljanstvo od očeta, tako dolgo dokler oče živi. Ako se stariši ločijo vsled razporoke in otrok živi z materjo, on še vedno dobiva svoje državljanstvo po očetu. Ako bi se mati zopet poročila in postala ameriška državljanka, sin bi še vedno ostal inozemec, jako je oče še vedno inozemec.

Ako je oče umrl, je stvar drugačna. Otrok potem postane državljan, ako mati postane državljanka. Prej pa je bil vzakonjen takozvani Cable Act, je žena dobivala svoje državljanstvo po možu. Ako se je torej inozemska vdova poročila z ameriškim državljanom, je ona postala Amerikanka. Njeni nedoletni otroci so tudi postajali ameriški državljani, ali ne vsled državljanstva očima, marveč vsled materinega državljanstva. Odkar je bil sprejet Cable Act, poroka z ameriškim državljanom ne podeljuje več državljanstva ženi. Razun ako se sama pobriga, da zaprosi posebej za naturalizacijo, ona ostane inozemka in, ako je vdova, njeni otroci ostanejo inozemci, dokler sami ne prosijo za državljanstvo, kadar postanejo polnoletni. Treba zapomniti si, da niti sedaj niti pred Cable zakonom ni očimovo državljanstvo imelo nikdar nikakega vpliva na državljanstvo njegovih pastorkov.

Precej razširjeno je napačno mišljenje, da inozemski otrok, posinovljen (adoptiran) po ameriškem državljanu, postane ameriški državljan. To ni res. Adoptirani otrok ima sicer po priseljeniškem zakonu nekaj pravic, ne pa po naturalizacijskem zakonu. Ako bi inozemec adoptiral ameriškega otroka, bi ta le še vedno ostal Amerikanec.

Ni lahko določiti državljanstvo nezakonitega otroka. Treba jemati v poštev mnogo okoliščin. Po pravilu pa se smatra, da ima tak otrok isto državljanstvo kot njegova mati. Toda, kjer ta otrok živi skupaj z očetom ali kjer je oče priznal svoje očetovstvo, se smatra, da dobiva svoje državljanstvo po očetu.

POD PRISELJENIŠKIM ZAKONOM OD LETA 1924.

Od štirih vrst otrok ameriških državljanov, treba tu vpoštevati le ki živijo v inozemstvu. To rečeno, otrok, rojen v inozemstvu po očetovi naturalizaciji, je ameriški državljan. Tak otrok ima pravico priti v Združene Države ravno tako svobodno, kakor da se je rodil v združenih Državah. Treba seveda podati dokaze o očetovem državljanstvu in o otrokovem rojstvu po očetovi naturalizaciji.

Otroci pa, rojeni v inozemstvu pred očetovo naturalizacijo, morejo priti v Združene Države bodisi kot priseljenci izven kvote ali kot priseljenci, ki vživajo prednost v kvoti. Ako nimajo še 18 let in ako niso poročeni, so izven kvote. Ako so stari od 18 in 21 let in neporočeni, imajo prednost v kvoti. V vsakem slučaju pa mora oče vložiti prošnjo na Generalnega priseljeniškega komisarja v Washingtonu (Form 633), s katero naj prosi, da se jim dovoli ona predpravica, ki jim gre po zakonu. V tej zvezi je jako važno, da je oče natančno navedel ime in stanovanje otroka, ko je zaprosil za državljanstvo, in da je bilo ime otroka vpisano v državljansko spričevalo. Ako se ni oče pobrigal za to za časa naturalizacije, bo moral kasneje razložiti, zakaj ni to storil. Ker so nekateri ljudje poskusili spraviti v Združene Države kot izvenkvotne osebe take osebe, ki niso imele pravico do tega, smatra vlada vse te zakašnjene razložitve za jako sumljive.

Treba poudarjati, da poročen sin ameriškega državljana, ki pride v Ameriko pred svojim 21. letom, bi takoj postal ameriški državljan. Isto velja od 22. septembra 1922 (Cable Act) naprej tudi glede hčerke, brez ozira na to, da li se je poročila z inozemcem. Vsak tak sin ali hčerka, poročena ali ne, pridobi ameriško državljanstvo, čim se nastane v Združenih Državah pred svojim 21 letom. Interesantno je, da se za naturalizacijski zakon v tem pogledu odločno razlikuje od priseljeniškega zakona od l. 1924. Kajti tale daje predpravice le neporočenim otrokom.

Ameriški državljan ne more zahtevati ni vize izven kvote ni prednostne vize za svojega nedolenega pastorka. Ako njegova žena, ki je mati teh otrok, je državljanka je njena stvar, da vloži dotično prošnjo. Ako ni sama državljanka, državljanstvo očima nič ne pomaga.

Pod priseljeniškim zakonom od l. 1924 imajo adoptirani otroci ameriških državljanov isto pravico glede priseljevanja kot lastni otroci. Ali novi priseljeniški zakon postavlja dva pogoja. Adopcija se je morala vršiti pred 1. januarjem 1924. Nadalje treba dokazati, da je bila adopcija izvršena z zmislu zakonov one države, kjer se je vršila.

Otroci, rojeni v inozemstvu in stanujoči v inozemstvu za časa očetove naturalizarije, ne postanejo ameriški državljani, dokler ne pridejo v Združene Države v svrho stalne naselitve in niso v to svrho zakonito pripuščeni v to deželo. To je jako važna točka. Tudi ako je oče ameriški državljan in priseljeniške oblasti smatrajo, da se njegovemu otroku iz enega ali drugega razloga ne sme dovoliti vstop v to deželo, je popolnoma zastonj, da se oče skliče na svoje državljanstvo. Negov otrok je inozemec, dokler ni pripuščen. Sicer je res, da uživa nekatere predpravice kot nedoleten sin ameriškega državljana. Na pr. ako bi tak otrok ob svojem prihodu trpel na bolezni, radi kakršne zakon izključuje priseljenca, in vendarle ne bi bil takoj deportiran, marveč bi se najprej ustanovilo, da-li je ta bolezen lahko ozdravljiva ali da-li bi se smel dotičnik izkreati brez nevarnosti za druge. Deportacija sledi le tedaj, ako zdrastvene oblasti sklenejo, da bolezen ni lahko ozdravljiva in da ni mogoče izkreati njega brez nevarnosti za druge. Torej, ako tak nedoleten sin ameriškega državljana je umobolen, on bo vendarle deportiran.

To vprašanje je postalo predmet raznih interesantnih sodnih sklepov. Zlasti pomembna je bila odločba vrhovnega sodišča Združenih Držav v pravdi deklice Esther Kaplan. Ta mlada deklica je prišla iz Rusije leta 1914., ko je bila 17 let stara. Na Ellis Islandu so našli, da je bila slaboumna in je bila izključena. Radi vojne ni bilo mogoče deportirati jo nazaj. Ostala je na priseljeniškemu otoku leto dni in, ker se je videlo, da ne bo še dolgo mogoče deportirati jo, je bila izročena v varstvo neke dobrotvorne organizacije, ki jo je od svoje strani izročila staršem.

Ko je Esther prišla v Združene Države, njen oče ni bil še državljan, ali postal je državljan par let kasneje, ko je Esther še vedno bila nedoletna. Ko je bilo l. 1923. izdano povelje za njeno deportacijo, so njeni sorodniki trdili, da ona ne more biti deportirana, ker je postala ameriška državljanka. Stvar je prišla pred sodišča in končno pred Vrhovno sodišče. To je odločilo, da Esther ni bila nikdar zakonito pripuščena v Združene Države in da se zato ne more trditi, da se je ona zakonito nastanila v Združenih Državah. V teoriji je ona bila še vedno na priseljeniškem otoku, od koder je bila izročena le v začasno varstvo. Zato ona ni bila zakonito nikdar v Združenih Državah in ni zato postala državljanka vsled očetove naturalizacije. Zato je bila potrjena pravica oblasti, da jo deportirajo.

ANGLEŠKI PRINC V JUŽNI AFRIKI

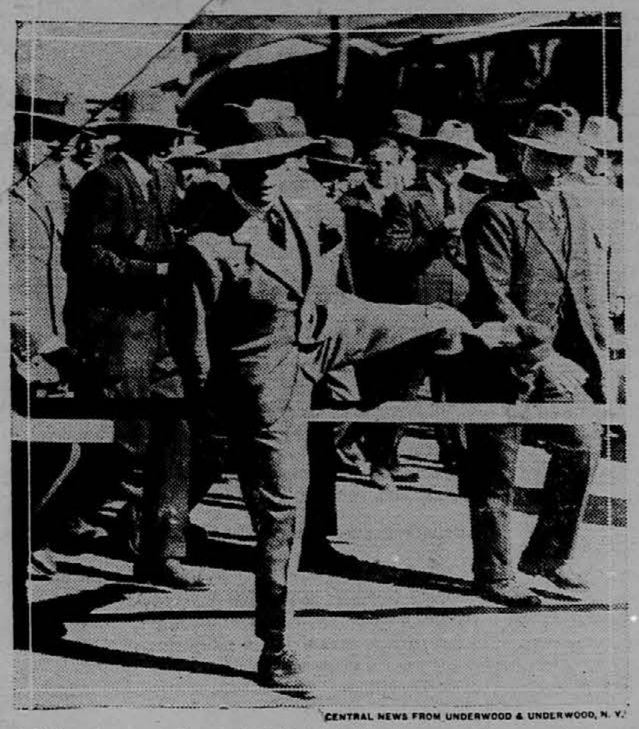

CENTRAL NEWS FROM UNDERWOOD & UNDERWOOD, N. Y.

Angleški princ potuje po južni Afriki, in spremlja ga cela četa angleških časnikarskih poročevalcev in fotografov, ki ga ob vsaki mogoči priliki fotografirajo. Na sliki vidite, ko se kobali preko policijske ograje sredi ceste.

Klasičen pretep v Glasgowu.

GLASGOW, Škotska, 13. jul. Številni Irci so imeli danes otekle in razbite glave, v spomin na velikansko praznovanje pet in dvajsete bitke pri Bone, katero so proslavili tukaj v soboto zvečer in v nedeljo zjutraj.

Proslave se je udeležilo najmanj 50,000 mož iz Orange-a. Krajevne člane so pomnožili gostje, ki so prišli z Ulstra.

Cerimonije tekom popoldneva v nekem parku so potekle brez posebnih dogodkov, a spopad se je završil ko so udeleženci zvečer odkorakali nazaj v mesto ter zadeli na tolpe Sinfaincev. Izbruhnili so boji, s katerimi se je nadaljevalo precej skozi celo noč.

Demonstrantje so se poslužili steklenic, kamenov in tudi pesti. Sinfanjci sa mahali z zastavami, katere so skušali ljudje iz Orange-a zapleniti. Člani godb so se poslužili v tem boju svojih inštrumentov.

Neka stara ženska, ki je mahala skozi okno z zelenim spodnjim krilom, je bila močno poškodovana, ko jo je zadel kamen. Številne nadaljne ženske so se nahajale med izgredniki ter bile vsled tega poškodovane.

Še le po polnoči se je policiji posrečilo razgnati izgrednike. Približno sto ljudi so lečili v bolnicah, a nikdo ni bil resno poškodovan. Nekako petdeset ljudi je bilo aretiranih.

Eksperta Lige narodov v Avstriji.

Na Dunaj sta prispela pred kratkim univ. prof. Rist in glavni urednik ugledne gospodarske revije "Oeconomist" Layton, oba mednarodno priznana gospodarska strokovnjaka. Liga narodov jima je poverila nalogo, da proučita vzroke, ki ovirajo gospodarsko sanacijo Avstrije in proučita tudi možnosti, kako bi se te ovire najlažje odstranile. Avstrijski gospodarski krogi stavijo na to ekspertizo ogromne nade, ker se nadejajo, da se jim bo s pomočjo Lige narodov posrečilo doseči, da bodo nasledstvene države olajšale uvoz avstrijskih produktov v svoje ozemlje. Zlasti zahtevajo da mora Jugoslavija znatno znižati svoje uvozne carine, ki sedaj baje skoraj onemogočujejo vsak uvoz iz Avstrije.

Najnovejše podrobnosti o sarajevskem atentatu.

Vse podrobnosti sarajevskega atentata so bile doslej znane le nekaterim očividcem. Atentator Čabrinovič je bil že pred prihodom prestolonaslednika izgnan iz Bosne. Policaj je pojasnil atentatorju, v katerem vozu sedi Franc Ferdinand. Princip je meril na Potioreka, pa je zadel prestolonaslednikovo ženo.

Zagrebška "Nova Evropa" objavlja iz peresa Pera Slijepčeviča avtentičen opis sarajevskega atentata, ki je bil doslej znan samo nekaterim očividcem. Bilo je tako-le:

V rezervatnem programu o obisku Franca Ferdinanda in njegove žene Sofije je bilo že takoj v začetku predvideno, da poseti prestolonaslednik Sarajevo po vojaških manevrih. Rezervat je bil dostavljen nekaterim uradom, ministrskemu predsedniku Avstrije, min. predsedniku Ogrske, vojnemu ministru, trgovinskemu ministru, šefu bosansko - hercegovinske vlade in drugim, le minister za finance v Bosni in Hercegovini Bilinski ga ni prejel, dasi je imel v tej zadevi važno besedo.

Na dan atentata so bili avtomobili na ulici kmalu po deseti uri zjutraj. Prihajali so od postaje poleg taborišča, krenili po Mustafbegovi ulici (današnji ulici kraljice Marije) in Keju ter vozili proti magistratu. Prestolonaslednik z ženo je sedel v drugem vozilu; spredaj je bil Potiorek, poleg šoferja pa pribočnik grof Harrach. V ostalih avtomobilih se je vozilo spremstvo. Vreme je bilo vedro in toplo, na ulicah ni bilo posebno mnogo občinstva. Zastražene so bile ceste po policiji, ne po vojaštvu. Poleg sarajevskih policijskih organov je bilo navzočih večje število tajnih policistov z Dunaja in Budimpešte (okolu trideset.)

Čabrinovič je bil poprej izgnan iz Bosne. Dan pred atentatom je javil policijskemu ravnateljstvu neki policijski organ z Ilidže, da je videl Čabrinoviča, vprašal je, kaj naj stori ž njim. Gerde je odvrnil naj ga puste na miru in naj samo pazijo nanj. Par minut pred atentatom je srečal Čabrinoviča na Keju policijski uradnik ter ga vprašal, kaj dela v Sarajevu; Čabrinović mu je pokazal dovoljenje bosanskega ministrstva, v katerem je stalo, da se sme vrniti.

Bilo je pripravljenih šest atentatorjev z orožjem v roki. Vsak je imel pri sebi bombo in revolver, Razen Čabrinoviča in Mehmedpašiča, ki sta imela samo bombe. Nekateri so imeli pri sebi tudi strup cianikalij. Atentatori so bili nazvrščeni v razdalji 300 metrov drug od drugega na Keju. Najnižje je stal Mehmedpašič. Izbral si je mesto poleg Avstro-ogrske banke. Nekoliko višje je stal Vaso Čubrilovič, poševno proti njemu na drugi strani Čabrinovič; na oglu železnega mostu je bil Cvetko Popovič. Princip in Grabež sta stala ob vodi. Za časa Čabrinovičevega atentata je stal Princip nižje na oglu nasproti Popoviču. Grabež je iskal Principa. Atentatorji so si torej stali nasproti v krivuljasti črti.

Avtomobili so vozili precej hitro. Mehmedbašič jih je pustil mimo sebe. Isto je storil tudi Čubrilovič, ki je stal na ovinku ter ni imel časa, da bi si jih dobro nagledal. Čabrinovič jih je videl nekoliko od daleč. Blizu njega je stal policaj, katerega je Čabrinovič vprašal, v katerem vozu se nahaja Franc Ferdinand. Policaj mu je pojasnil, da v drugem. Avtomobili so se približali. Čabrinovič je potegnil bombo, potrkal s konico po parapetu na Keju ali po železnem drogu na električo in jo nalahno vrgel v drugi avtomobil. Bomba je zadela v naslonjalo, padla na tla in se razpočila, baš ko je privozil tretji avtomobil. Ranila je lahko več oseb, posebno člana spremstva von Mericija. Čabrinovič je takoj zavžil strup ter skočil v Miljacko. Tam so ga vjeli ter ga po drugi obali reke pripeljali na policijo, ki se je nahajala poleg magistrata.

Ker so avtomobili vozili hitro, se je prestolonaslednik žuril. Ko je imel Latinski most za sabo, je velel ustaviti, da vidi, kaj se je zgodilo. Videl je, da tirajo policaji po drugi strani atentatorja. Sporočili so mu, kdo je ranjen. Franc Ferdinand je naročil svojemu zdravniku, naj ranjence obveže. Nato so krenili avtomobili dalje pred magistrat. Tu je čakalo zbrano mestno načelstvo. Curčič je začel govoriti, a Ferdinand ga je razburjen prekinil: "Kaj mi tu govorite, medtem ko me sprejemate z bombami! . . . Žena ga je mirila, nakar je Curčič nadaljeval govor. Prestolonaslednik mu je odgovoril. Nato so si gosti ogledali posvetovalnico. Nekateri pripovedujejo, da je Franc Ferdinand izustil besede: "Torej Tisza je imel vendar prav!" — Prestolonaslednik je vprašal Potioreka, če se bo atentat ponovil. Potiorek mu je odvrnil, da se to najbrže ne bo zgodilo in je pristavil, da bi spričo poduzetih varnostnih odredb ne bilo nemogoče preprečiti atentata, če je zasnovan in če bi kdo iz občinstva kaj poskušal. Priporočal je takojšnjo vrnitev v konak in opustitev nadaljnega programa. (Na vrsti je bil namreč obisk muzeja.) Fr. Ferdinand je rekel, da hoče videti ranjenega Mericija, ki je že bil v vojaški bolnišnici in o katerem so javili telefonično, da njegova rana ni opasna.

Zaukazano je bilo, da morajo voziti avtomobili od magistrata ob Keju do Latinskega mostu in da zavijejo v ulico Franca Jožefa. Videvši, da prestolonaslednik noče v konak in v strahu pred novim atentatom, je Potiorek svetoval prestolonasledniku, naj kaznuje Sarajevo ter naj ne gre po prvotno zamišljenem načrtu skozi mesto, kjer je bilo zbrano ljudstvo, marveč niz Kej, kjer je bila pot bolj prazna in odprta. Prestolonaslednik je uvaževal nasvet in je naročil šoferju, naj se ravna tako in tako. Grof Harrach se je postavil na levo poleg Franca Ferdinanda, da ga ščiti. Sprevod je krenil dalje. Pred prestolonaslednikovim vozom sta vozila dva avtomobila. Ker jim je bila izpremenitev načrta neznana, sta zavila v ulico Franca Jožefa. Šofer prestolonaslednikovega avtomobila jima je hotel slediti. Tedaj se je oglasi Potiorek v nemškem jeziku: "Saj ne gremo pravilno, vozite niz Kej!" Šofer je takoj ustavil in obrnil nazaj. V tem trenutku pa je z desne ustrelil Princip, ki se je nahajal med peščico sveta. Počila sta dva strela zaporedoma. Prva krogla je zadela Franca Ferdinanda v vrat. Prestolonaslednik se je stresel. Klobuk z generalsko perjanico mu je zdrznil z glave, kljub temu pa je prestolonaslednik ostal na mestu. Grof Harrach se je sklonil k njemu ter ga vprašal, ali čuti bolečine. Ferdinand je ponovil parkrat zaporedoma: "Saj ni nič, saj ni nič." V tem hipu je vstala Sofija s sedeža ter se zaskrbljena obrnila k možu. Ta gesta je postala za njo usodepolna. Ker je vstala je pogodila druga krogla njo mesto Potioreka, kateremu je bila namenjena. Svince je predrl trebušno votlino. Pravijo, da je nekdo po prvem strelu krenil Principa po roki in da je zato zadel nadvojvodinjo mesto Potioreka. Neki policaj je izjavil na razpravi, da je hotel takoj prijeti Principa, a ga je nekdo brcnil z nogo in ga odrinil v stran. Izgleda, da je to storil Principov tovariš Pušara. Sofija je takoj padla v omedlevico. Ferdinandu je udarila kri na usta. Težko je izdavil ženi: "Sofeči, ti moraš živeti za naše otroke! . . ." Potiorek je planil pokoneci, velel šoferju tako zapeljati v konak, razpel je prestolonasledniku bluzo na vratu in pregledal rano. Predno so prišli pod streho, je izgubil Franc Ferdinand zavest radi krvavitve. Čez četrt ure je došli zdravnik ugotovil najprej Sofijino, potem pa še Ferdinandovo smrt.

Po drugem strelu je obrnil Princip revolver proti sebi, toda zgrabili so ga od vseh strani, vrgli na tla in bili. Odlikovali so se pri tem zlasti oficirji s sabljami. Policija ga je jedva otela živega. Principova bomba je ostala na pločniku.

Po atentatu je nastala strašna panika ter so naslednji dan prepeljali trupla prestolonaslednika in njegove žene iz konaka mesto na glavno postajo, na bistriški kolodvor skozi dvojni vojaški kordon. Po noči pa so se vršili dogovori glede demoliranja in pustošenja srbskih stanovanj in trgovin, kar se je kmalu nato začelo.

COOLIDGE-OV SVETOVALEC

COPYRIGHT KEYSTONE VIEW CO. NEW YORK

Kar je bil Col. House predsedniku Wilsonu, je predsedniku Coolidge-u Frank W. Stearns, ki ga vidite na sliki — namreč njegov najboljši prijatelj in svetovalec.

Spomenik Adamu.

UNDERWOOD & UNDERWOOD, N. Y.

Neki Alfred Brady v Marylandu si je mislil: Pesniki, pisatelji in junaki imajo spomenike, zakaj bi ga pa Adam ne imel, ki je bil vendar prvi moški na svetu. Svojo idejo je začel propagirati in tako bo v kratkem postavljen v bližini Baltimora spomenik, ki ga vidite na sliki. V spomenik je vklesan napis: "V spomin Adamu, prvemu možu".

NENAVADNA NESREČA

V Moedlingu poleg Dunaja se je pripetila te dni nenavadna nesreča, o kateri se še ne ve, če je prišla sama od sebe ali če je bila povzročena namenova. 23-letni inženjer Eil Marek, ki se je dal pred kratkim zavarovati zoper telesno poškodbo za vsoto 400.-000 ameriških dolarjev, je obsekaval na dvorišču svoje hiše kos lesa za avtomatično lutko. Pri tesanju mu je baje sekira spodletela in prizadejala na nogi težko rano, radi katere so morali Mareka operirati in mu odrezati nogo.

Inženjer se je zavaroval šele 25 maja pri družbi Danubian Lloyd. Ker se je nesreča pripetila tako kmalu po sklepu zavarovalne pogodbe, dvomijo merodajni činitelji, da je prišla stvar nehote in menijo, da se je Marek namenoma ranil, samo da bi mu bila priznana visoka zavarovalnina.

V najbolj čudno luč namreč stavi inženjerja dejstvo, da se Marek že mesece in mesec bavi z idejo elektrifikacije južnega dela Burške. Načrt je že popolnoma gotov in predvideva oskrbovanje 90 burških občin z električno in pogonom. Burška deželna vlada se je že pogajala z Marekom radi sprejetja njegovega načrta. Zahtevala je od inženjerja veliko kreditno garancijo ter je bila pripravljena vložiti v podjetje 50 milijard avstr. kron. Marek se je pogajal radi te kreditne garancije z Danubian Lloydom, družbo, pri kateri je bil zavarovan za slučaj telesne poškodbe. Londonsko načelstvo zavarovalnice je baje že pristalo na zaprošeni kredit.

Vse to meče na inženjerja jak čudno luč. Malo jih je, ki zaupajo Mareku in so pripravljeni verjeti, da se je vsekal po lastni neprevidnosti. Vendar se inženjer drži zelo hrabro in trdi, da se mu je zgodila neljuba nesreča.

Marek je znan iznajditelj in je še pred kratkim prodal v Ameriko avtomatično lutko, ki s pomočjo električnega toka, hodi, pleše, se oblači in slači. Za to iznajdbo je dobil 20.000 dolarjev nagrade.

Proti vdomačenju inozemcev

je vložila avstrijska vlada v skupščini tri zakonske načrte, ki urejujejo vprašanja državljanstva in domovinske pravice. Vsi trije predlogi znatno otežkočajo pridobitev avstrijskega državljanstva po inozemcih, ki niso nmške narodnosti.

Letošnji kongres francoskih socijalistov

se bo vršil 15. avgusta. Vsa javnost ga pričakuje z veliko nestrpnostjo, ker bo na njem padla odločitev socijalistov dosedanje vlade. Kakor znano, je del socijalistov nezadovoljen s finančno politiko, ki jo vodi Caillaux.

Velikanska povodenj na Celebesu.

Na Palopposchinu na otoku Celebesu so vsled dolgotrajnega deževja reke silno narastle in prestopile bregove. Na kilometre daleč je ravnina pod vodo. Narastla voda je odnesla pet vasi in napravila velikansko škodo na posloplih, poljih in zlasti živini. Po poslednjih vesteh je utonilo 13 ljudi.

Novo zlato polje.

V Angleški Centralni Afriki so našli novo zlato polje, ki se razteza mnogo kvadratnih kilometrov daleč v dolini Lupe, oddaljene dva dni od Aborcorna.

PRODAM POSESTVO

z dobro kolodvorsko restavracijo ter vsem inventarjem v Metliki. Hiša je zidana 1914, hlev in svinjaki pa 1923, posestvo 5 oralov rodovitne zemlje in sadni vrt. Imam originalne slike. Lepa prilika za onega, ki se misli vrniti v domovino. Le resni kupci naj pišejo za nadaljna pojasnila lastniku: — **Joseph Konte, 1106 East 64. St., Cleveland, Ohio.**

(3x 16,22,29)

Knjigarna "Glas Naroda"

Naša Ančka	.35
Naša vas, 1. del, 14 povesti	.90
Naša Vas, II. del, 9 pov.	.90
Nova Erotika, trd. vez.	.70
Naša leta, trda vez	.80
Naša leta, broširano	.60
Na Indijskih otokih	.50
Naseljenci	.30
Novele in črtice	.90
Na Preriji	.30
Nihilist	.40
Narodne pripovedke za mladino:	
3. zvezek	.35
4. zvezek	.40
Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega polka	1.50
Narodna biblioteka:	
Svitoslav	.35
Spisje	.35
Krvna osveta	.35
General Lavdon	.70
Napoleon I.	1.—
Babica	1.20
V gorskem zakotju	.35
Za kruhom	.35
Z ongjem in mečem	3.—
Grška Mitologija, 2 knjigi	1.40
Kranjske čebelice, poezije	.35
Obiski. (Cankar). Trdo vezano	1.40
Ob 50 letnici Dr. Janeza E. Kreka	.25
Ogenj tr. v.	1.30
Ob tihih večerih, trda vez.	.90
Padajoče zvezde tr. v.	.90
Plat. zvona trd. vez	.90
Pesmi v prozi, trdo vez.	.70
Prigodbe čebelice Maje trda vez.	1.00
Pabirki in Roža (Albrecht)	.25
Pasti in zanke. Kriminalni roman	.35
Pariški zlatar	.35
Pingvinski otok tr. v.	.90
Povest o 7. obešenih t. v.	.90
Po strani klobuk	.90
Pod svobodnim solncem 2 knjigi tr. vez.	2.50
Plebanuš Joanes tr. vez.	1.—
Pod krivo jelko. Povest iz časov Rokovnjačev na Kranjskem	.50
Poslednji Mehikanec	.30
Pravljice H. Majar	.30
Povesti, Berač s stopnjic pri sv. Roku	.35
Požigalec	.25
Praprečanove zgodbe	.25
Patria, povesti iz irske junaške dobe	.30
Predtržani, Prešern in drugi svetniki v gramofonu	.25
Pet tednov v zrakoplovu. Trd. vez.	1.50
Pol litra vipavca	.30
Ptice selivke, trda vez.	.75
Pikova dama (Puškin)	.30
Pred nevihto	.35
Pravljice in pripovedke za mladino. 1zvezek	.40
2. zvezek	.40
Pegan in Lambergar	.70
Rablji, trda vez	.75
Rastoči mesec (Tagore) t. vez	.60
Razkrinkani Habsburšani (Larish)	.35
Revolucija na Portugalskem	.30
Rinaldo Rinaldini	.50
Slovenski šaljivec	.40
Slovanska knjižnica. Zbrani spisi, vsebuje 10 povesti	.60
Suneški invalid	.35
Skozi širno Indijo	.50
Sanjska knjiga Arabska	1.50
Sanjska knjiga, nova velika	.90
Sanjska knjiga, srednja	.35
Spake, humoreske, trda vez	.90
Strahote vojne	.50
Stezosledec	.30
Sveta noč, zanimive pripovedke	.30
Strup iz Judeje	.75
Simon Jenko zbrani spisi	.90
Sosedje tr. v.	.60
Svetobor	.50
Stritarjeva Anthologija trda vez	.90
Sisto Sesto, povest iz Abrucev	.30
Svitanje (Govekar), vez.	1.20
Šopek, samotarke (Komanova) vez.	.50
Sin medvedjega lovca. Potopisni roman	.80
Sveta Notburga	.35
Sredozimci, Sorosa Jerica (Bohnije)	.30
Shakespeareve dela:	
Macbeth, trdo vez.	.90
Julij Cesar tr. v.	.90
Othelo tr. v.	1.—
Sen kresne noči tr. vez	.90
SPISI KRIŠTOFA ŠMIDA:	
1. zv. **Poznava Boga**	.30
3. zv. **Pridni Janezek in Hudobni Mihec**	.30
7. zv. **Jagnje**	.30
8. zv. **Pirhi**	.30
13. zv. **Sveti večer**	.30
14. zv. **Povodenj**	.30
15. zv. **Pavlina**	.30
17. zv. **Brata**	.30
SPLOŠNA KNJIŽNICA:	
Št. 1. **Ivan Albrecht: Ranjena gruda**, izvirna povest, 104 str., broš.	0.35
Št. 2. **Rado Murnik: Na Bledu**, izvirna povest 181 str., broš.	.50
Št. 3. **Ivan Rozman: Testament**, ljudska drama v 4 dej., broš. 105 str.	.35
Št. 4. **Cvetko Golar: Poletno kla**sje, izbrane pesmi, 184 str., broš.	.50
Št. 5. **Fran Milčinski: Gospod Fridolin Žolna in njegova družina,** veselomodre črtice I., 72 str., br.	0.25
Št. 6. **Ladislav Novak: Ljubosumnost,** veseloigra v eem dejanju, poslovenil Dr. Fr. Bradač, 45 str., broš.	.25
Št. 7. **Andersenove pripovedke.** Za slovensko mladino priredila **Utva,** 111 str., broš.	.35
Št. 9. **Univ. prof. dr. France Weber: Problemi sodobne filozofije,** 347 str., broš.	.70
Št. 10. **Ivan Albreht: Andrej Ternouc,** relijefna karikatura iz minulosti, 55 str., broš.	.25
Št. 11. **Pavel Golia: Peterčkove poslednje sanje,** božična povest v 4. slikah, 84 str., broš.	.35
Št. 12. **Fran Milčinski: Mogočni prstan,** narodna pravljica v4 dejanjih, 91 str., broš.	.30
Št. 13. **V. M. Garšin: Nadežda Nikolajevna,** roman, poslovenil **U. Žun,** 112 str., broš.	.30
Št. 14. **Dr. Karl Engliš: Denar,** narodno-gospodarski spis, poslovenil dr. Albin Ogris, 236 str., br.	.80
Št. 16. **Janko Samec: Življenje,** pesmi, 112 str., broš.,	.45
Št. 17. **Prosper Marimee: Verne duše v vicah,** povest, prevel **Mirko Pretnar,** 80 str.,	.30
Št. 18. **Jaroel. Vrchlicky: Opomoka lukovškega grajščaka,** veseloigra v enem dejanju, poslovenil dr. Fr. Bradač, 47 str., broš.	.25
Št. 19. **Gerhart Hauptmann: Potopljeni zvon,** dramatska bajka v petih dejanjih, poslovenil Anton Funtek, 124 str., broš.	.50
Št. 20. **Jul. Zeyer: Gompači in Komurasaki,** japonski roman, iz češčine prevel dr. Fran Bradač, 154 str., broš.	.45
Št. 21. **Fridolin Žolna: Dvanajst kratkočasnih zgodbic,** II., 73 str., broš.	.25
Št. 22. **L. N. Tolstoj: Kreutzerjeva sonata,** roman, poslov. Fran **Pogačnik,** 136 str., broš.	.50
Št. 23. **Sophokles: Antigone,** žalna igra, poslov. **C. Golar,** 60 str., br.	.30
Št. 24. **E. L. Bulwer: Poslednji dnevi Pompejev,** I. del. 355 str., broš.,	.80
Št. 26. **L. Andrejev: Črne maske,** poslov. **Josip Vidmar,** 82 str. br.	.35
Št. 27. **Fran Erjavec: Brezposelnost in problemi skrbstva za brezposelne,** 80 str., broš.	.35
Št. 35. **Gaj alustij Krisp: Vojna z Jugurto,** poslov. **Ant. Dokler,** 123 str., broš.	.50
Št. 36. **Ksaver Meško:** Listki, 144 str.,	.65
Spilmanove pripovedke:	
2. zv. **Maron,** krčanski deček iz Libanona	.25
3. zv. **Marijina otroka, povest iz kavkaških gora**	.25
4. zv. **Praški judek**	.25
8. zv. **Tri Indijanske povesti**	.30
9. zv. **Kraljičin nečak. Zgodovinska povest iz Japnskega**	.30
10. zv. **Zvesti sin.** Povest iz vlade Akbarja Velikega	.25
11. zb. **Rdeča in bela vrtnica,** povest	.30
12. zv. **Korejska brata.** Črtica iz misijonov v Koreji	.30
13. zv. **Boj in zmaga, povest**	.30
14. zv. **Prisega Huronskega glavarja.** Povest iz zgodovine kanadske	.30
15. zv. **Angelj sužnjev. Braziljska povest**	.25
16. zv. **Zlatokopi. Povest**	.30
17. zv. **Prvič med Indijanci ali vožnja v Nikaraguo**	.30
18. zv. **Preganjanje Indijskih misijonarjev**	.30
19. zv. **Mlada mornarja.** Povest	.30
Tatič, Bevk, trd. vez.	.75
Tri povesti trdo vez.	.75
broš.	.50
Tavčarjevi zbrani spisi:	
Izza kongresa	1.75
Cvetje v jeseni. Visoška kronika	2.50
Tri novele, tr. v.	.90
broš.	.70
Tunel, trda vez.	1.00
Turki pred Dunajem	.60
Trenutki oddiha	.40
Vesele povesti	.30
Vera (Waldova) broš.	.35
Višnjeva repatica (Levstik) vez.	1.—
Vrtnar, Rabindranath Tagore broš.	.60
trdo vezano	.75
Volk spokornik in druge povesti za mladino	1.00
Valentin Vodnika izbrani spisi	.30
Vodnik svojemu narodu	.25
Zgodba Napol. huzarja vez.	2.—
Zmisel smrti	.60
Zapiski Tine Gramontove	.60
Zadni dnevi nesrečnega kralja	.60
Zadna pravda	.80
Zmaj iz Bosne	.80
Zlatarjevo Zlato	1.00
Za miljoni	.65
Ženini naše Koprnele	.35
Zmote in konec gospode Pavle	.35
Zgodovinske anekdoti	.30
Zbirka slovenskih povesti:	
1. zv. **Vojnomir ali poganstvo**	.35
2. zv. **Hudo brezdno**	.35
3. zv. **Vesele povesti**	.35
4. zv. **Povesti in slike**	.35
5. zv. **Študent naj bo. Naš vsakdanji kruh**	.65
Zbrani spisi za mladino (Gangl):	
1. zv. trdo vezano. Vsebuje 15 povesti	.50
2. zv. trdo vezano. Pripovedke in pesmi	.50
3. zv. trdo vezano. Vsebuje 12 povesti	.50
4. zv. trdo vezano. Vsebuje 8. povesti	.50
5. zv., trdo vezano. Vinski brat	.50
6. zv. trdo vezano. Vsebuje 10 povesti	.50
Umetniške knjige s slikami za mladino:	
Pepelka; pravljica s slikami	1.60
Rdeča kapica; pravljica s slikami	1.00
Seguljčica; pravljica s slikami	1.00
Trnoljčica, pravljica s slikami	1.00
Knjige za slikanje:	
Mladi slikar	.75
Slike iz pravljic	.75
Knjige za slikanje dopisnic, popolna z barvami in navodilom:	
Mlada greda	$1.—
Mladi umetnik	1.20
Otroški vrtec	1.20
Za kratek čas	1.20
Zaklad za otroka	1.20
IGRE:	
Beneški trgovec. Igrokaz v 5 dejanj	.60
Burke in šaljivi prizori, eno in več dejank	.80
Dolina solz. 3. enodejanke: Dva svetova. Dedščina. Trpini	1.00
Dnevnik. Veseloigra v 2 dejanjih	.30
Cyrano de Bergerac. Hoerična komedija v 5 dejanjih. Trdo vezano	1.70
Divji lovec. Narodni igrokaz s petjem v 4 dejanjih	.50
Eda, drama v štirih dejanjih	.30
Hlapec Jernej, v 9 slikah	.50
Krivoprisežnik. Narodna igra s petjem v 3 dejanjih	.35
Mati, Meško, tri dejanja	.70
Marta, Semenj v Richmondu 4 dejanja	.30
Starinarica. Veseloigra v 1 dejanju	.30
Ob vojski. Igrokaz v štirih slikah	.30
Sovražnik žensk, enodejanka,	.35
Poljub, v dveh dejanjih	.30
Tončkove sanje na Miklavžev večer.	
Mladinska igra s petjem v 3 dejanjih	.60
R. U. R. drama v 3 dejanjih s predigro **(Čapek)** vez.	.45
Revizor, 5 dejanj trda vezana	.75
Ujetnik carevine, veseloigra v 2 janjih	.30
Veronika Deseniška, trda vez.	1.50
Za križ in svobodo, igrokaz v 5 dejanjih	.35
Ljudski oder:	
3. zv. Miklova zala, 5 dejanj	.70
4. zv. Tihotapec, 5 dejanj	.60
5. zv. Po 12 letih, 4 dejanja	.60
Zbirka ljudskih iger.	
3. snopič. **Mlin pod zemljo. Sv. Neža, Sanje**	.60
9. snopič. **Na Betlehemskem poljanah. Kazen ne izostane. Očetova kletev, Čašica kave**	.30
12. snopič. **Izgubljen sin, V. ječi, pastirici in kralji, Ljudmila, — Planšarica**	.30
13. snopič. **Vestalka, Smrt Marije Device, Marijin otrok**	.30
14. snopič. **Junaška deklica. Sv. Boštjan, Materin blagoslov**	.30
15. snopič. **Turki pred Dunajem, Fabjola in Neža**	.30
20. snopič. **Sv. Just; Ljubezen Marijinega otroka**	.30
PESMI IN POEZIJE:	
Bob za mladi zob, trda vez.	.40
Gregorčič, poezije trda vez.	.75
Gregorčičeve zbrane pesmi s sliko	.40
Kettejeve poezije trda vez	1.10
Ko so cvele rože, trda vez.	.60
Godec; Pored narodnih pravljic o Vrbkem jezeru. (A. Funtek) Trdo vezano	.75
Moje obzorje (Gangl)	1.25
Marcic (Gruden) broš.	.30
Narodna pesmarica. Zbirka najbolj priljubljenih narodnih in drugih pesmi	.40
Prešernove poezije trda vez	1.—
Primorske pesmi (Gruden) vez.	.35
Pohorske poti (Glaser) broš.	.30
Slutne (Albreht) broš.	.30
Pesmi Ivan Zormana. Originalne slovenske pesmi in prevodi znanih slovenskih pesmi v angleščini	1.25
Slovenska narodna lirika. Poezije	.50
Oton Zupančič:	
Ciciban, trd. vez	.50
Mlada pota, trda vez	.50
Sto ugank	.50
V zarje Vidove, tr. vez.	.90
Vijolica. Pesmi za mladost	.60
Zvonček. Zbirka pesnij za slovensko mladino. Trdo vezano	.90
Zlatorog, pravljica, trda vez.	.60
PESMI Z NOTAMI:	
MEŠANI IN MOŠKI ZBORI:	
Priložnostne pesmi (Grum)	$1.10
Slovenski akordi (Adamič) I. zv.	.75
Slovenski akordi (Adamič) II. zv.	.75
Pomladanski odmevi	.45
Ameriška slovenska lira (Holmer)	1.50
Orlovske himne (Vodopivec)	1.20
10 moških in mešanih zborov (Adamič)	.45
16 jugoslovanskih narodnih pesmi (Adamič) 2. zv.	.80
Dvanajst pesmi I. in II. zv. izdala Glasbena Matica	.50
MOŠKI ZBORI:	
Veseli Bratci (Pahor)	.40
Slovenske narodne pesmi (Hubad) izdala Glasbena Matica	.40
Trije moški zbori (Pavčić) izdala Glasbena Matica	.40
Domovini (Foerster) izdala Glasbena Matica	.40
Narodna nagrobnica (Pavčić)	.35
Gorski odmevi (Laharnar) 1. zv.	.45
Gorski odmevi (Laharnar) 2. zv.	.4
SAMOSPEVI:	
Pastirica, Kanglica, Spegulčica	.45
Nočne pesmi (Adamič)	1.25
Šest pesmi, izdala Glasbena Matica	.75
Štirji samospevi, izdala Glasbena Matica	.45
MEŠANI ZBORI:	
Planinske II. zv. (Laharnar)	.45
Trije mešani zbori, izdala Glasbena Matica	.45
RAZNE PESMI S SPREMLJEVANJEM:	
Gorske cvetlice (Laharnar) četvero in petero raznih glasov	.45
Jaz bi rad rudečih rož, moški zbor z bariton solom in priredbo za dvospev	.20
V pepelnični noči (Sattner), kantanta za soli, zbor in orkester, izdala Glasbena Matica	.75
Dve pesmi (Prelovec) za moški zbor in bariton solo	.20
Kupleti (Grum). Učeni Mihec, kranjske šege in navade, nezadovoljstvo, 3 zvezki skupaj	1.00
Kuplet Kuza - Mica (Parma)	.40
Naši himni (Maroll) dvoglasno s spremljevanjem klavirja	.15
PESMARICE GLASBENE MATICE:	
1. **Pesmarica,** uredil **Hubad**	2.50
2. **Slovenske narodne pesmi (Bajuk)**	.45
3. **Narodne pesmi (Gerbic)**	.30
4. **Koroške slovenske narodne pesmi (Svikaršić)** 1., 2. in 3. zv. skupaj	1.00
Slovenske narodne pesmi Benečije (Orel)	.45
MALE PESMARICE:	
Št. 1. Srbske narodne himne	.15
Št. 2. Zrinjski Frankopan	.15
Št. 4. Pod oknom	.15
Št. 5. V sladkih sanjah	.15
Št. 6. Jadransko morje	.15
Št. 7. Pri oknu sva molče slonela	.15
Št. 8. Slovo	.15
Št. 9. Pogled v nedolžno oko	.15
Št. 10 Na planine	.15
Št. 11. Zvečer	.15
Št. 12. Vasovalce	.15
Št. 13. Podoknica	.15
Narodne pesmi za mladino (Žirovnik) 3 zvezki skupaj	.50
Slavček, zbirka solskih pesmi (Medved)	.25
Vojaške narodne pesmi (Kori)	.30
Narodne vojaške (Ferjančič)	.30
Lira, srednješolska 2 zvezka skupaj	$2.—
Mešani in moški zbori. (Aljaž) —	
3. zvezek: Psalm 118; Ti veselo poj; Na dan; Divna noč	.40
5.zvezek: Job; V mraku; Dneva nam pripelji žar; Z vencem tem ovenčam slavo; Triglav	.40
6. zvezek: Opomin k veselju; Sveta noč Stražniki; Hvalite Gospoda; Občutki; Geslo	.40
7. zvezek: Slavček; Zaostali ptič; Domorodna iskrica; Pri svadbi; Pri mrtvaškem sprevodu; Geslo	.40
8. zvezek: Ti osrečiti jo hoti (mešan zb.); Ti osrečiti jo hoti (moški zb.); Prijatelj in senca (mešan zb.); Stoj, solnčice stoj; Kmetski hiši	.40
9. zvezek: Spominčice; Večerni zvon Siroti; Oče večni; Slovenska zemlja; Zimski dan; Večerni zvon; Zdravice. I.; Zdravice II.; Oče večni; Tone solnce	.75
CERKVENE PESMI:	
Domači glasi. Cerkvene pesmi za mešan zbor	1.00
12 cerkvenih pesmi za razne prilike cerkvenega leta	.50
12. Tantum Ergo. (Premrl)	.50
Mašne pesmi za mešan zbor. — (Sattner)	.50
Slovenska Sv. Maša, za mešan zbor, s spremljavo orgelj	
10 Evharističnih pesmi za mešan zb. (Foerster)	
12. Pange Lingua. Tantum Ergo Genitori. (Foerster)	
12 Pange Lingua Tantum Ergo Genitori (Gerbič)	
Srce Jezusovo. 21 pesmi na čast Srcu Jezusovem. (F. Kimovec)	
Slava nebeške kraljice. 20 Marijinih pesmi za mešani zbor. — Sopran, alt, tenor, bas	
Hvalite Gospoda vnjegovih svetnikih. 20 pesm na čast svetnikom. (Premrl)	
10 obhajilnih in 2 v čast presv. Srcu Jezusovemu. (Grum)	
12 Tantum Ergo (Premrl)	
Missa in honorem Sanctae Caeciliae. (Foeerster)	
Missa in honorem St. Josephi (Pogachnik)	
Missa Brevis et facilis (Sattner)	
Missa de Angelis (Kimovec)	
Litanije presv. Srca Jezusovega (Foerster)	
Oremus pro Pontifice	
Kyrie	
K svetemu Rešnjemu telesu (Foerster)	
Sv. Nikolaj	
NOTE ZA CITRE:	
Buri pridejo, koračnica	
Slovenski citrar (Wilfan)	
Safaran. Ruska pesem. — (Wilfan)	
NOTE ZA TAMBURICE:	
Slovenske narodni pesmi za tamburaški zbor in petja. (Bajuk)	1.5
Bom šel na planince. Podpuri slov. nar. pesmi. (Bajuk(	1.0
Na Gorenskem je fletno	1.0
NOTE ZA GOSLI:	
Narodni zaklad. Zbirka državnih himen in slovenskih narodnih pesmi	.5
Uspavanka	.2
NOTE ZA GOSLI S SPREMLJEVANJEM KLAVIRJA	
Narodni zaklad. Zbirka slovenskih narodnih pesmi	.3
Uspavanka	.7
NOTE ZA KLAVIR:	
Klavirski album za mladino (Pavčić)	1.0
Tri skladbe za klavir (Adamič)	.5
Tri skladbe za klavir (Premrl)	.4
Moje sanje	.2
Slovenski biseri, narodni potpouri (Jakl)	.4
Slovenske zdravice (Fleischmann)	.2
Pripoznanje. Polka mazurka. — (Jakl)	.4
Srčno veselje. Polka franc. — (Jakl)	.4
Vesela plesalka. Polka mazurka. (Jakl)	.4
Ljubavno blebetanje. Polka mazur. (Jakl.)	.4
Zmiraj zvesta, polka, (Jakl)	.4
Pozdrav Gorenjskej, valček	1.0
Primorski odmevi. Fantazija. — (Breznik)	.5
Orel. Koračnica. (Jakl)	.2
Nocturne des Etudiants (Aletter)	.3
Mabel. Intermezzo (Aletter)	.2
At a Penguins Picnic. Intermezzo (Aletter)	.3
RAZGLEDNICE:	
Zabavne. Različne, ducat	.2
Newyorške. Različne, ducat	.2
Velikonočne, božične in novoletne ducat	.3
Iz raznih slovenskih krajev, ducat. Posamezne po	
Narodna noša, ducat Posamezne po	
Planinski pozdravi, ducat posamezne po	
importirane prorokovalne karte	
ZEMLJEVIDI:	
Zemljevid Jugoslavije	
Slovenske dežele in Istra	
Združenih držav veliki	
Združenih držav, mali	
Nova Evropa	
Zemljevidi: Alabama, Arkansas, Arizona, Colorado, Kansas, Kentucky in Tennessee, Oklahoma, Indiana, Montana, Mississippi, Washington, Wyoming, — vsaki po	
Zemljevidi: Illinois, Pennsylvania, Minnesota, Michigan, Wisconsin, West Virginia, Ohio, New York — vsaki po	
Velika stenska mapa Evrope	
Prorokovalne karte	$

Naročilom je priložiti denar, bodisi gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, komandirajte pismo.

Ne naročajte knjig, katerih ni v ceniku. Knjige pošiljamo poštnino prosto.

"GLAS NARODA"

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt St., New Y

Franc Milčinski:

MUHOBORCI.

(Nadaljevanje.)

— Velecenjeni gospod doktor, naš trg vam bo večno hvaležen! Seveda — uradno poslopje — sčasoma bi se gotovo novo postavilo, odkraja pa, kaj pravite: tamle moja pristava, saj se jo vidi skozi okno, ali bi ne bila pripravna za urade? Mi jo lahko pogrešamo, prazna nam stoji, za majhno najemnino bi jo dal. Malo se popravi, pa bo čisto dobra, kaj?

— Imenitno poslopje! — je pritrdil dr. Gad, — samo še ptiča nad duri, pa bo sodnija! Vse se bo uredilo. — Stanovanj za uradnike tudi ne bo nedostajalo, kaj?

— Ne bo sile, — je rekel župan, vsi tako ne bodo oženjeni. V Lučah naprimer so skoro sami samci: sodnik, njegov pristav, davkar itd. Dandanes kdo se pa še ženi? Kak učitelj! Drugi že nerad!

— Seveda, — je vskočila županja, — zdaj je pogovor krenil na njeno polje — seveda so samci, mar se naj ženijo v Lučah? V katero pa, vprašam? Edino, ki je še bila za to, je vzel notar: Jakljevo. Ta je dobro zadela, z avtomobilom se vozi. . .

Zamaknila se je v stol, kjer je poprej sedela Čopka in je zdihnila. Pa se je koj zopet zavedla svojih dolžnosti proti gostu in ga je pričela siliti s poticami.

En košček boste pa res še snedli, en sam košček, prav majhnega vam bom dala, razžaljena bom, ako ga ne sneste.

— Ne pijete tudi nič, gospod doktor, — je poudarjal župan v svojem delokrogu. — Dajmo ga no, saj nima kosti! — In veselo so trčili.

Tačas je sedela Čopka na skrajnem koncu sadnega vrta pod širokim orehom, imela je marogastega mačka v naročju, ga gladila in izpraševala, če jo ima kaj rad. Včasih je dvignila oči in zaupljivo pogledala v mladega, zagorelega moža, ki je, stoječ na stezi zunaj vrta, slonel na ograji in z veliko resnobo motril mačka, ki je sukal okroglo glavo in mežikal.

— Zdi se mi, danes je nervozen, — je omenil.

— Ta neumni shod je vsega zbegal, — je odgovorila in huda nejevolja se ji je bila zbrala na rožnatem licu. Pritisnila je mucka k sebi, da ga odškoduje za prestane neprijetnosti zborovalnega hrupa. In potem je vstala, da je lahko tudi mladi mož pri ograji pobožal mucka, in je ni motilo, ko je roka mladega moža pogladila ne le muckovo dlako, ampak tako mimogrede tudi njeni roki.

V gostilni pri "Pikapolonci" je živahna družba čakala na kandidata. Mati Polona, vdova že pametnih let, se je sukala v kuhinji, veliko gostilniško sobo pa je vladala hči Slavica s pomočnico, najeto za ta dan.

Najimenitnejša miza je bila ona v kotu proti kuhinji, tam so sedeli gospod Krunoslav Batič, potem občinski tajnik in upokojen učitelj Podržaj, oče mladega moža Janka, ki je s tako vnemo gladil Čopkino mucko, in poštar s pipo in s štebali. Gospod Krunoslav Batič je vodil pogovor.

— Bogami, ta doktor Gad je govornik, jaz vam pravim, on je govornik. Jaz to vem, kaj se pravi biti govornik in ako vam rečem, doktor Gad je govornik, onda mi lahko verjamete, da je govornik.

— Tebe pa le ne poseka, brivec! — je hudomušno pripomnil upokojeni nadučitelj in tajnik Podržaj.

— Prosim, — ga je resno zavrnil brivec, — tu ne gre zame, ampak za doktorja Gada, saj ne boste volili mene, ampak njega.

— Primojduha! — se je spomnil Podržaj, — saj je res, zakaj pa ne bi tebe volili! Slavica, še en vrček! Ali si že slišala: Batič kandidira v državni zbor.

Slavica je dala svojemu začudenju duška z vzklikom "Zs", kakor je skrajšano izgovarjala ime Jezusa, in občudujoč je pogledala brivca, ki ga je resnično štela sposobnega za vse.

Poštar se je dobrohotno muzal. Govoriti ni imel navade. Udarjen je bil z jezikavo, prepirljivo ženščino; ker pa je bil moder, se je bil privadil molčati in molče hoditi svoja pota. Tako je najboljše vozil.

Krunoslav Batič ni niti za trenotek izgubil miru. — Nemojte verjeti, gospodična Slavica! Gospod tajnik se šali, jaz niti ne morem kandidirati, ker sem inostranec.

Podržaj ni odnehal. — Kaj tisto! Priženi se kam, da boš imel kaj svojega, pa te sprejmemo v občino. Gospodična Slavica, usmilite se ga no, takega fanta!

Slavici se je brez truda posrečil ogorčen pogled: — Zs, kakšni ste vi, naka! — Zasukala se je in odšla z vrčkom.

Nič manj ogorčenja ni kazal brivec. — Oprosti gospod tajnik in nadučitelj, take šale so nedostojne. Vsaka šala dobrodošla, a nedostojna šala ni dobrodošla, ampak žalitev. Ti žališ mene — prosto ti, jaz nisem nič; a ti žališ tudi velevredno gospodično Slavico in tega se v olikani družbi ne sme.

Velevredna gospodična Slavica, prihajajoča z natočenimi vrčki, je čula te besede in je po njih uravnala svoja okrogla lica in svoj vedno strmeči pogled — in res: videti je bila močno užaljena in huda, huda kakor gamboček, ki se je skregal s svetom. Z zadovoljstvom in s ponosom je srce gospoda Batiča naznanje vzelo ta uspeh. Da, srečen, kdor zna tako govoriti kakor gospod Batič!

Tako se je po priljubljenem starodavnem vzorcu izborno zabavala družba pri tej mizi, in na enak način, z zafrkavanjem, prejkone tudi pri drugih, to so pričali krohot in vzkliki od vseh strani. Vmes je brenčal orkestrion, glasni porok visoke stopinje muhoborske kulture.

Ta hrupni dirindaj je blagovolil gospod dr. Gad, ki je v županovi družbi živahno pozdravljan baš vstopal v zakajeno dvorano počastiti z opazko, da mu napravlja naravnost velikomesten vtisk.

Bila je to zelo srečna beseda, ki mu je namah pridobila polovico src vseh navzočih.

Drugo polovico si je osvojil s prijaznim pozivom, naj se vse mize vkupe porinejo — "Saj smo vsi prijatelji!" — kar se je ob navdušenih živioklicih tudi takoj zgodilo.

Sledilo je predstavljanje.

Tudi brivec je prišel na vrsto. — Moje ime je Krunoslav Batič, — in dostavil je: — Oprostite, veleučeni gospod doktor jedno kratko besedo. Li niste, veleučeni, v sorodu z gospodom podpolkovnikom Gadom v Zagrebu? Izboren gospod, imel sem mnogo potov z njim opraviti, znate, službeno.

Gospod doktor je izrekel svoje obžalovanje, da ni nič v sorodu s podpolkovnikom, in izredno gorko je sresel roko gospodu, ki ima znanje s tako visokim dostojanstvenikom.

Vrnivši se na svoj prostor je izrazil brivec svoje mnenje, da je gospod kandidat zelo olikan, fin mož.

Skraja je bila zabava bolj tiha, vsakdo ni tak junak kakor Krunoslav Batič in vajen občevati z najodličnejšimi glavami. Temu in onemu velju se je sitno zdelo, da je pozabil doma kravato ali da ni smuknil v boljšo suknjo, in neka mučna prisiljenost je vladala omizju.

Toda doktor Gad ni bil novinec v politiki, vedel je, kako in kaj: na mizo so priromali štefani — in led je bil prebit! Zdaj so se razvozljai jeziki in hitro se je razpletel živahen pogovor: o volitvah in nasprotnikih, kako bodo pogoreli, o muhoborski sodniji in o korakih, ki jih bo še storiti zanjo, o vojski, o koleri in celo o literaturi, to se pravi o podlistkih: drugega Muhoborci tako ne bero. Gospod doktor Gad se ni mogel dovolj načuditi izredni naobrazbi, ki je doma v Muhoboru.

Po petem in šestem kozarcu so se razgreli in ojunačili tudi domači umetniki, da so prišli na dan s svojimi za skromne muhoborske razmere vse časti vrednim talenti: kovač Švigelj s svojo raskavo dlanjo, ki je ob nji vžgal vžigalice, mizar Rape, ki je z eno roko dvignil stol z doktorjem vred kvišku pod strop; dacar Joško, ki štajersko pleše z do vrha polno čašo na glavi in zna na prste brlizgati cesarsko pesem, da se jo sliši četrt ure daleč, in Podržajev Janko, ki je zapel "Pijanega študenta".

Gospod doktor Gad je kar strmel: kaj takega ni pričakoval v Muhoboru!

Vmes se je seveda veselo trkalo in možato pilo. Toda izpregovorila se je še tudi mnoga resna, krepka, jedrnata beseda. Zakaj čuda veliko rodoljubja, podjetnosti in neustrašenosti je ob takih mokrih prilikah v Muhoboru. Pa tudi drugod. In s tega idealnega stališča je pravzaprav škoda, zakaj nismo Slovenci vedno pijani!

Tretje poglavje.

LUŠKA GOSPODA.

Volitve so bile končane, razne stave popite, vračal se je zopet mir v deželo; le tuintam kaka kazenska razprava je še spominjala na razburjenost prošlih dni.

Dr. Gad je bil izvoljen za državnega poslanca. Muhoborci so torej storili svoje, zdaj je bil on na vrsti. In dr. Gad ni pozabil svoje obljube. Bil je mlad, podjeten, željan uspehov; sestavil je obširno prošnjo, nabiral podpise in obletel vse od Poncija do Pilata, da dobi Muhoboru sodnijo. Bile so pa tačas take okolnosti, da je vlada ravno potrebovala slovenske glasove in se vsled tega prijazno kazala raznim skromnim željam poslancev.

Tako se je zgodilo, da so komaj pretekli trije meseci od volitve, pa dobi župan muhoborski pismo gospoda državnega poslanca: vsa stvar je že v tiru, predsednik okrožnega sodišča že opravlja potrebne poizvedbe zaradi nove sodnije v Muhoboru; zelo umestno bi bilo, če bi v kakih dveh, treh tednih odposlanstvo prizadetih občin še osebno se prišlo priporočit gospodu predsedniku. — Muhoborci so bili vsi pokonci in tako se jim je zdelo, da jo imajo že v žepu, sodnijo.

Tačas ni dalo več miru županji, morala je iti v obisk k sestrični Ani v Luče.

Bilo je na svetih Treh kraljev dan. Po kosilu je hlapec potegnil koleselj pred hišo in vpregel kobilico, mati županja in Julka sta se spravili v voz, dekle so ju zadelale s koci in ogrinjačami, dasi ni bilo mraza, oče župan je šel okoli kobilice in voza: — Glejta, da se o pravem času vrneta — pa hi! proti Lučam.

Pičlo uro vožnje, tri klance vkreber, tri klance navzdol — zavoro je sukala gospa županja sama, ker se je hlapcu navzlic bodrečim njenim sunkom venomer dremalo — in že so bili v Lučah.

Od "Zlatega volka" se je razlegalo petje, kakršnemu so kos pivci, ki so že ob dveh popoldne "narejeni". Voz se je ustavil pred vežo, od hleva semkaj se je zelo počasi bližal konjski hlapec, iz veže je priletelo dvanajstletno dekletce: — O, teta, o, Julka! — in pričelo luščiti došli poset iz ovojev.

— Ste vsi zdravi, Ančika? — je vprašala županja. — Kaj pa mama?

— E, mama spe, — se je nasmejala Ančika in si naprtovala ogrinjače in dežnika. — Snoči smo imeli bal, imenitno je bilo, jaz sem bila do treh pokonci, mama so šli šele ob šestih v posteljo, ata, oficijal in notarjev pisar pa sploh niso šli spat, le poslušajte, kako se lepo dero!

(Dalje prihodnjič.)

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA 'GLAS NARODA' NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

HELEN KELLER POSLUŠA RADIO

KEYSTONE VIEW CO. NEW YORK

Znana pisateljica Helen Keller, ki je od rojstva gluha in slepa, pravi, da lahko razloči glasove, prihajajoče iz radio, ako položi svoje prste na loudspeaker.

Krajevni čut pri živalih.

Najnepojmljivejša in gotovo najčudovitejša lastnost živali je njihov krajevni čut. O njem piše obširno znani prirodopisec Th. Zell v svoji knjiki "Der Hund" in navaja vrlo zanimive podrobnosti, ki jih podkrepljuje z mnogoštevilnimi vzgledi. V naslednjem jih hočemo par navesti.

Prvič sem se seznanil s krajevnim čutom naših domačih živali, piše Zell, še kot mlad deček na očetovem domu. Imel smo staro mačko, ki se je je oče hotel iznebiti. Najprimernejše se nam je zdelo, mačko odvesti daleč v gozd in jo tam ostaviti. Zaprli smo jo torej v zaboj in naložili na voziček ter jo odpeljali. Seveda smo vozili po velikih ovinkih — čeprav je bilo to povsem nepotrebno, ker je bil zaboj zaprt in mačka ni mogla videti, kam jo peljemo. Tako smo peljali mačko kakih pet kilometrov daleč, potem pa smo se v velikem ovinku vračali domov. Medpotoma smo se dobro prepričali, da nas mačka ne sledi. Toda kdo popiše naše začudenje, ko smo doma zagledali mačko, ki je mirno, kot da se ni nič zgodilo, čepela na svojem starem prostoru! Medtem, ko smo se mi vračali po ovinkih, si je mačka izbrala najkrajšo pot in je davno pred nami že bila doma.

Drugi vzgled: Pozno na večer smo odrinili z doma. Domov grede smo morali skozi zaraščen gozd. Voznik kmalu ni več vedel, kje je prava pot — bilo je temno kot v rogu —, in mislili smo že, da bomo morali prenočiti na prostem. Tedaj pa se voznik zmisli: 'Pustimo konje, naj gredo sami.' Storili smo tako in bili smo rešeni; konji so nas po najkrajši poti potegnili domov.

Takih slučajev bi mogli našteti še več. Nekateri poznavalci živali so mnenja, da vse živali nimajo v enaki meri razvitega krajevnega čuta in navajajo konje, ki sami nikdar ne najdejo poti domov. Poskusili so nekoč s konjem, ki je bil dolgo časa zaposlen s prevažanjem omnibusa po berlinskih ulicah. Konj ni našel domov. Kako si naj to razlagamo? Žival je v Berlinu leta in leta vozila zgolj omnibus, zato ni imela prilike, da bi si razvila svoj krajevni čut. Podobno opažamo tudi pri ljudeh. Dame, ki hodijo vedno v spremstvu moških, ne najdejo same poti domov, ker jim pač ni treba poznati poti, saj jih spremljevalci privedejo do doma. Za Ljubljano to seve ne velja, ker je premajhna, vsekakor pa za večja mesta. Prav tako se tudi krajevni čut domačih živali tembolj razvije, čim več ima za to prilike.

H koncu naj navedemo še posebno zanimiv slučaj, o katerem trdi avtor, da je popolnoma resničen, ker jamčijo za njegovo istinitost ugledne priče.

Neki starejši gospod, profesor St., je imel krasnega dve leti starega volnenega psa nenavadne velikosti in izredne lepote. Ime mu je bilo Lup. Gospod je imel slabost, ki jo svet tako rad naprtuje profesorjem: bil je zelo raztresen in pozabljiv. Vsak večer je hodil v stalno gostilno večerjat in ko se je v pozni uri vračal v predmestje domov, je često pozabil na svojega psa, ki ga je bil poprej privezal na ivorišču. Pes je potrpežljivo čakal, da so gostilno zaprli in ga je usmiljena roka natakarice osvobodila verige, ter je nato v velikih skokih zdirjal prekò polja domov.

Neke noči sta si dve osebi, ki sta čakali, da je profesor odšel, dovolila šalo in odklenila verigo. Gostilničarju sta dejala, da bosta psa pravočasno odpeljala profesorju na dom. To pa se ni zgodilo in pes je izginil.

Profesor je takoj pogrešil svojega ljubljenca, in ker psa tiste noči ni bilo domov, se je naslednje jutro podal v gostilno in je tam izvedel, da so mu psa odpeljali. Gostilničar mu je oba tujca popisal in profesorju se je zdelo, da enega izmed njih pozna. Šel je k njemu na dom, tam pa je izvedel, da se je dotični gospod odpeljal za par dni. Profesor je čakal še tri dni, nato pa je obvestil policijo, ki je omenjenega gospoda res kmalu izsledila. Ta je izpovedal, da se je usodnega večera v spremstvu nekega svojega prijatelja odpeljal z vlakom proti Herschingu ob Ammerskem jezeru, kjer sta oba prenočila. Ko sta naslednje jutro psa za hip izpustila, se jima je iztrgal in jima je pobegnil. Sicer pa da je vse skupaj bila le šala in sta psa nameravala še istí večer pripeljati njegovemu lastniku nazaj.

Profesorju se cela zgodba ni zdela preveč verjetna, zakaj od Ammerskega jezera do Muenchena ni bila prevelika razdalja in pes bi se bil moral že zdavnaj vrniti, če bi ga ne imel kdo priklenjenega. Oblastva so takoj obvestila vse župne urade ob Ammerskem jezeru in dala v tamošnje li ste oglase, ali vse je bilo brezuspešno. Nihče ni videl psa. Potem je policija vnovič zaslišala gospoda, ki je odpeljal psa in ta je po daljšem oklevanju priznal, da se je njegovemu spremljevalcu res tako dopadel, da ga je sklenil naslednjega dne vzeti s seboj v Berlin. Policija je zasledovala dalje in je res ugotovila, da je tistega dne kupil neki gospod, ki je imel seboj velikega volčjega psa, karto za sebe in za psa do Berlina. Dalje stvar zasledovati pa je bilo nemogoče.

Mineval je dan za dnevom, psa ni bilo. Preteklo je štirinajst dni in profesor se je hočeš nočeš moral polagoma sprijazniti z mislijo, da ne bo nikdar več videl svojega dragega Lupa. Pusto in prazno mu je bilo v sreu, skušal je najti tolažbo in pozabljenja, a težko je šlo. V ono gostilno ni več zahajal, ker ga je vedno spominjala na njegovega ljubljenca. Izbral si je drug lokal; vsako popoldne je posedal na senčnatem vrtu pivovarniške krčme. Nekega popoldne, bilo je v avgustu in solnce je prepekalo, je sedel na vrtu pred vrčem piva, ko nastane naenkrat splošno vznemirjenje: velik volčji pes, mršav do kosti, je plaval med ljudi, se preril do profesorja in poskušal med otožnim cviljenjem in zavijanjem poskočiti nanj. Ali ni se mu posrečilo: izmučen do smrti se je zgrudil in se zaman trudil, da bi zopet vstal. Bil je Lup. Pobegnil je svojemu nepravemu gospodarju v Berlinu in tri tedne neprestano begal po neznanih deželah, dokler ni ves izmučen in gladen na smrt dospel v Muenchen. Gospodarja ni našel doma, s poslednjim naporom volje se je vzdignil njegovo sled in se privlekel do gostilne, kjer je našel profesorja.

Njegov gospodar kakor tudi gostje, ki se jim je bedna žival smilila, so skušali psu pomagati kakor so vedeli in znali. Dali so mu piti; pes je željno pohlastal veliko skledo vode in potem zaspal ob nogah svojega ljubljenega gospodarja. Zbudil se je šele čez par ur. Z velikim naporom se je potem vlekel s profesorjem domov, legel na svoje staro ležišče, ki ga je pozdravil z veselim cviljenjem in spal nepretrgoma 2 ur. Še osem dni potem je samo spal, pil in žrl, dokler se ni pomalem navadil na svoje prejšnje življenje.

Izginila je

20 letna Frančiška Oblak, hči delavke, stanujoča na Bedu št. 45 pleg Viča, je dne 1. julija nezanano kam izginila. Obnašala se je doma že dalja časa čudno in govorila zmedene stvari.

Izdal sem novi cenik
Domačih Zdravil
katere priporoča Msgr. Kneipp v knjigi DOMAČI ZDRAVNIK
Pišite takoj po brezplačni cenik, da ga imate v slučaju potrebe pri rokah.
IMPORTIRANO ORODJE IZ JUGOSLAVIJE.
Kosa z rinčkom, iz garantiranega jekla, 60, 65, 70 in 75cm dolge. $2.—
Kosa poliranka z rinčkom, 65, 70 in 75 cm. dolge $1.50
Klepino orodje $1.25
Brusni kamen "Bergamo" ..... .45
Pralca ..... .30
Motika .... .90c; Srp za klepati .85c
Ribežen za repo, z dvema nožema $1.25
Blago pošiljam poštnine prosto.
Math. Pezdir
Box 772, City Hall Sta., NEW YORK, N. Y.

KOŽNE BOLEZNI
povzročajo mnogo trpljenja v teh slučajih je treba jemat;
SEVERA'S
ESKO
razkuževalno mazilo.
Olajša razdraženje, odpravi srbečico in druge srbeče izpuščaje na koži.
Cena 50 centov.
Poskusite naprej pri lekarju.
W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Umrli v Ljubljani.

Marija Oblak, postrežnica, 64 let; Ciril Ananijević, dijak, 18 let; Danca Stehlaj, tagovčeva hči, 3 leta; Fran Sušnik, rejenček, 3 leta.

Gledališče—Glasba—Kino

"SPOOKS".

V Cort gledališču, na 48. ulici, vzhodno od Broadwaya, igrajo igro "Spooks", koje prva vprizoritev je nadkrilila vse pričakovanje. Kdor ne verjame v strahove oziroma kdor hoče kaj podrobnega vedeti o strahovih, naj jo gre pogledat. Skrivnostno farco je spisal Robert J. Sherman. V nji nastopa enajst izbornih in priznanih igralcev. Igra ima trojo dejanj, kojih vsako se vrši v eni noči in sicer v starem poslopju Simona Blackwella. Za oder jo je priredil E. Manturn. Glavni vlogi igrata Roy Gordon in Dixie Loftin.

Igra "Spooks" zasluži, da si jo vsakdo ogleda. Predstave so vsak večer. Cene za dobre sedeže so zmerne.

Oženite se.
Poslali vam bomo popolen seznam žensk, članic našega kluba, z imeni, naslovi in opisi za samo $1.00. Naročite danes. — RELIANCE F CLUB, Box 376, Los Angeles, Cal.

V vseh slučajih—
najsibo za pošiljanje denarja v dinarjih, dolarjih ali lirah;
najsibo za izplačanje denarja, katerega hočete iz domovine sem dobiti;
najsibo za vloge na 'Special Interest Account' kjer je Vaš denar varno naložen in prinaša 4% obresti;
najsibo za potovanje v stari kraj in povratek v Ameriko, je najbolje za Vas, ako se obrnete na poznani in zanesljivi zavod, kateri Vas bo vsikdar točno in zanesljivo poslužil:
FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
NAJSTAREJŠA JUGOSLOVANSKA POTNIŠKA POSLOVNICA V AMERIKI

Kadar potrebujete
DOBREGA GODCA
za domače zabave, kakor tudi primerno dobro godbo za v dvorani ali na piknikih, se cenjemu občinstvu priporočam.
Tudi poučujem igrat na nemško ali kromatično harmoniko.
ANTON SIMČIČ
13708 Kelso Avenue Cleveland, O.

SOLANA.

ROMAN.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

72 (Nadaljevanje.)

— Sedaj te držim, Margareta ter te ne izpustim, dokler me ne čuješ, dokler ti ne povem besed, katerih bi v življenju nikdar ne čula od mene. Snubiti hočem mrtvo kot sem nekoč hotel snubiti živo! Margareta, Margareta, kako zelo te ljubim!

Omahnil je pred njo na kolena ter pokril njeni roki s svojim vročim licem.

Oprostila se je njegovega oprijema ter napisala na deščico par besed.

— Ali ni bila Margareta zločinka?

Le en pogled je vrgel na te besede, nakar je skočil pokonci, razprostrl roki ter zrl nanjo s tako re...im izrazom, tako mirno in s takim blaženim prepričanjem, da si je ona pritisnila roki na srce.

— Ne, Margareta, pri svetem Bogu v nebesih, ti nisi nikaka zločinka, tudi če je bila kedaj ura slabosti in zmedenosti v kateri sem dvomil o božji pravici, ljubezni in zvestobi. Vso to je sedaj premagano. Moja duša si je pribonila pot k spoznanju ter veruje vate in tvojo neomadeževanost, Margareta, kot v samo sebe. — Življenje je postalo pusto in prazno odkar si šla od mene, Margareta, in sedaj si se vrnila, da se me usmiliš. — Vidiš, Joried je pobegnila od tebe, ker se boji smrti in razpada, a jaz te prosim: Tudi če tvoj poljub ubija, poljubi me, Margareta. Vzemi me s seboj! . . .

Tedaj pa se je zgodilo nekaj čudnega.

Solze so planile iz oči Solane, pričela se je tresti in nato je zakričala od radosti, kot človek, ki sme vreči od sebe verige, po dolgem, mučnem jetništvu.

— Maurus, Maurus, sveti Bog v nebesih, ali je mogoče, da se spominjaš mene na tak način?

Nema je zopet znala govoriti.

Objel jo je, poln strasti ter jo poljubil na ustnici.

— Da, ti si Margareta, ti si, — je mrmral in njegova duša je vzdrhtela v občutku bolestne blaženosti, ko je pritisnil svoja usta na njena.

Nagnila je svojo glavico nazaj ter mu zrla polna sanjave radosti v oči.

— Pred par dnevi sem še zavidala to svojo dvojnico, ki počiva mesto mene v tem grobu, — je šepetala. — Mislila sem, da si je med nama obema izbrala tisočkrat boljšo usodo, a sedaj, ko sem čula tvoje zveste, usmiljenja polne besede, s katerimi me je tvoja ljubezen oprala strašnega suma, ki me teži, zahvaljujem usmiljenemu Bogu na kolenih, da je nekoč odklonil mojo žrtev, da me je ohranil pri življenju ter dovolil, da sem doživela ta najbolj blaženi vseh trenutkov.

Maurus je zrl nanjo brez razumevanja.

— Da te je ohranil pri življenju, Margareta? — je ponovil mehanično. — Neka druga počiva mesto tebe pod tem kupom?

Zmajal je z glavo ter nadaljeval: — Ta grob je prazen, odkar si vstala iz njega, Margareta.

Smehljaj se je pojavil krog njenih ustnic in še tesneje se je privila k njemu.

— Kontesa Joried je domnevala, da sem duh, vampir, Maurus, in tudi tebe je navdala s to idejo. Povsem razumljivo je, da ni mogla razumeti čudeža, ki se je završil, a vendar je resnica, da živim. Nikdar me ni pokrival grob in ime na tem spomeniku je laž.

Trdno je stisnil njeni roki in streslo ga je.

— Ti živiš, Margareta, ti živiš? — je zakričal. — Tebe imam v resnici? Tebe, živo? Ne blede sence, ki se razblinijo v mojih rokah v nič?

Nato je pritisnil obe roki na svoja senca, omahnil na klopico ter pričel stokati:

— Tega ne razumem! Sam sem st... dleg, ko so te pet dni pozneje potegnili iz vode, sam sem te videl, spačeno od strašnih znakov smrti, ležati v krsti . . .

— ...e mene, ne mene, — je zvenelo, polno radosti z njenih ustnic. Sklonila se je preko njega, ter zašepetala: — Ah, kakšna radost da lahko rečem to v tem trenutku, čeprav sočustvujem z ono tujko, ki je v smrti nosila moje ime.

— Margareta, usmili se me! Ali je to sen, lažnjiva prikazen, ki me moti in se mi roga? Ali je blaznost, ki polni moje možgane?

Pobožala ga je po glavi s svojo ročico, kot da hoče pregnati njegove dvome.

Kako gorki so postali naenkrat prsti, kakšno življenje je valovalo po njih!

— Ne sen in tudi ne blaznost, — je šepetala, — temveč resnica, kar ti bom dokazala. Vrniva se domov, dragi! Pogrešajo me v hotelu in signor Stratta je zelo strog jetniški paznik.

Maurus je vstal, razprostrl še enkrat roki krog nje ter jo pričel poljubljati na ustnici.

— Ti praviš to, ljubljena in jaz ti verujem. Zakaj bi ne imeli čudežev v našem prosvitljenem svetu, čudežev, katerih ne more razumeti naša borna pamet? Zakaj iskati in razmišljati? Te ure ne bo kalil noben dvom. Imam te zopet, držim te! Ne izpustim te več, ne v življenju, ne v smrti.

Odšla sta po samotni, mračni cesti pokopališča.

— Salvatore Stratta je napisal dnevnik, v katerem je natančno poročano o moji rešitvi in o čudoviti zmoti, v katero so bili zavedeni vsi. Italijan je gizdav, domišljav ter misli, da bo postal ta njegov dnevnik nekoč mnogo čitana knjiga. Kdor govori naš jezik dobro, a ne zna pisati brez napak, mi je dal svoje zapiske, da jih popravim ter prepišem . . .

— Mislim, da ti je hotel nuditi s tem kar največji vpogled v svoje srce in življenje Margareta, — je rekel Maurus smehljaje. — Salvatore je ljubosumen in ker se poteza za Solano, je to popolnoma razumljivo.

Margareta je zardela, a se odkrito ozrla vanj.

— Mogoče imaš prav. Ponudil mi je srce in roko, pač ne iz ljubezni, kajti tega svetega čustva ne poznajo ti potikajoči se lahkoživci, pač pa iz prevdarka in trgovskih obzirov. Zoperna komedija s Solano je bila zanj vir dobrih dobičkov. Ah, če mislim na duševne muke, katere sem trpela tekom tega leta! Zakaj sem jih prenašala? To boš izvedel iz dnevnika. In sedaj me poslušaj. V veliki veži, ki vodi k vratom moje sobe, stoji zidana peč. Na to bom danes zvečer položila dnevnik. Prečitaj ga tekom noči ter ga zjutraj neopažen vrni na isto mesto. Na ta način boš izvedel za usodo svoje uboge Margarete. Čula sem, da odpotujemo jutri zjutraj — in ne pusti, da bi odšla brez slovesa, kajti te ure bodo edini žarek na mojem žalostnem potovanju.

(Dalje prihodnjič.)

Frank Orlov:

Ponočni gost.

Povedal vam bom na kratko čudno zgodbo, ki jo je doživel moj bratranec in ki bi sicer ne bila tako zanimiva, da se ni končala z žalostno smrtjo mladega življenja, ki je bilo žrtev bolne perverznosti ali morda bolesne fantazije, morda slučaja, morda pa tudi skrivnostnih, nam neznanih moči in sil, ki delujejo od človeka na človeka in ki se jih mi morda samo na pol zavedamo, se pa njih posledicam skoro vselej udajamo. Ponavljam še enkrat, da o smrti svojega bratranca ne morem prav ničesar gotovega reči, saj so tudi zdravniki stresali ramena in niso vedeli prave besede; govoril bom samo o tem, kar vem in kar sem čul od njega samega.

* * *

Tisto poletje smo živeli v deželi. To se pravi, jaz sem bil na počitnicah pri stricu, ki je bil okrajni zdravnik v lepem kraju, polnem gozdov, belih vasi in božjega zdravja. Stric je bil vdovec in je imel edinega sina Borisa, ki je študiral tehniko. Večkrat je to povdarjal, takole kak večer, ko smo vsi trije sedeli na vrtu in pili vino:

"Ne maram, da bi bil Boris zdravnik. To je najbolj zanimiva, najbolj umazana in najbolj strašna praksa, čeprav je njena teorija nad vse idealna. Sam sem imel v življenju preveč groznih slučajev, ki pa jih ne privoščim Borisu, saj vidiš, kako slabe živce ima."

Potem se spominjam, da je ob neki priliki stari akademik govoril o dijaških gospodinjah in to z nekim sarkazmom, namigavajočim humorjem, tako, da je moj bratranec izpil čašo do dna in šel spat.

Meni se je ta zadnji slučaj zdel zanimiv, vendar bi bil pozabil nanj, če bi se ne dogodilo dan na to nekaj posebnega.

Boris je nenavadni dolgo spal. Ko je vstal — stric je imel daleč nekje vizito — me je povabil na izprehod po gozdu. Bil je nenavadno bled in molčeč. Mnogo je pušil in se zabaval z najinim spremljevalcem, mladim psom volkom. Jaz bi rad prišel do skrivnosti, ki je bila v njem. In bila je, v njegovi notranjosti se je nekaj kuhalo, o tem sem bil trdno prepričan.

Toda kdo bi nam dal čarobno ogledalo, da bi videl v njem vse skrite plamene in žgoče misli, ki razjedajo ubogo človeško srce!

In kako je narava velika, kako božji je svet, kako tajnosten je jesenski gozd, ki nam v vsakem orumenelem lističu narahlo ozna nja vso sentimentalnost našega bitja in tihega počasnega umiranja! In kako velik bi bil ves svet in narava, če bi ne bilo v njej tega žalostnega tihega umiranja, ki počasi razjeda ubogo človeško srce!

* * *

Prišla sva na obronek, kjer sta stali v ozadju dve mogočni bukvi, za njima pa se je širila v gozdno notranjost skrivnostna poltema in nemo spanje veličastne šume. Sedla sva na mah, tako da sva na pol ležala in sanjarila v to gozdno poltemo. Med nama je ležal volk in nepremično zrl v molčeči gozd, kot da ga je objel nekak strah, ki je vel iz njega. In Boris je začel svojo povest, katere nisem hotel pa tudi ne mogel prekiniti.

"Kar ti bom povedal, ti bom povedal zato ker si moj bratranec; da mi pomagaš z nasvetom ali kakorkoli. Papa je sam dejal, da imam slabe živce in kar je govoril o dijaških gospodinjah, si menda tudi razumel, kam je meril. Glej, to oboje je bil edin odgovor, ki mi ga je dal na vsa moja vprašanja in tožbe moj oče in zdravnik. Da, res, dal mi je še recept za nekako bromovo mešanico, ki pa tudi ni nič pomagala. Ti si poleg očeta edini človek na svetu, ki mu lahko to povem.

Sam veš, da stanujem že drugo leto pri oni sloki gospodinji. Saj to ni nobena 'dijaška gospodinja' sama ima dve sobi, kabinet pa je oddala meni. Kdo je ta ženska pravzaprav, nisem mogel in tudi ne hotel zvedeti. Zdelo se mi je, da bi se ji zameril, če bi poizvedoval o njeni preteklosti. Sam ne vem, ali bilo je kakor da sem se je bal. Ljudje v hiši so jo imenovali splošno "gospa Berta" in dejali, da je častniška vdova. Sprva se nisem dosti menil zanjo, saj ni prihajala spočetka nikoli v mojo sobo, če sem bil doma. Opazil pa sem, da so se je na stopnicah otroci in odrasli ogibali in jo pozdravljali samo tedaj, če je ona to hotela. Zakaj ta nenavadno visoka, sloka ženska skoro šestdesetih let v večni črnini je imela tako nenavadno zelenosive oči, ki so se zapičile vate in te uklonile njeni volji.

Neko noč nisem mogel zaspati in nehote mislil nanjo. Če se boš pri tem smejal, me nisi razumel. Moral sem nanjo misliti, na njeno črno sloko postavo, njene mrzlogrozne oči in njeno gospodovalno voljo. Bila je deževna jesenska noč in od samega strahu nisem spal. Prižgal sem si v tem cigareto. Pripomniti pa moram, da su bila ravno nasproti moje postelje vrata v njeno sobo; toda ta vrata so bila iz moje sobe zaprta z omaro, v kateri sem imel obleko in iz njene sobe so bila vrata istotako zabarikadirana z omaro, kakor sem se pozneje prepričal, ko me je obiskal oče in sva posetila gospodinjo v njeni sobi. Sam veš, da se vsak študent zanima za taka 'gluha' vrata gospodinjine sobe. Tudi se zato ni nikoli slišal najmanjši šum od onstran. Prižgal sem si v temi cigareto in položil žveplenkin utrinek na nočno omarico kraj postelje. V tem trenotku se je zgodilo nekaj groznega. Lasje so se mi naježili in mrzel pot me je oblil . . .

Na koncu moje postelje je stala vsa dolga, sloka in črna in njene zelene oči so škilile naravnost vame. Ne, ne, sem si mislil, to je neumnost, živci itd., ter sem v temi močno potegnil cigareto vase. In glej, v cigaretnem žaru sem jo zopet videl, čisto natančno sem jo razločil in sem si za trdno rekel, da je več ne gledam. Toda pri vsakem dimu sem si moral vsaj malo odpreti pogled in vselej sem videl njene zelene oči. Ko je šla cigareta že h koncu, se nisem upal položiti njenega ostanka na omarico, v strahu, da se me ona dotakne s svojo mrzlo roko. Puhnil sem ugasli cigaretni ostanek iz ust kraj postelje, potegnil odejo preko glave in hotel zaspati. Toda zaspal nisem, niti toliko nisem imel moči, da bi odprl električno svetilko, ki je bila kraj mene na nočni omarici.

In pomisli! Drugo jutro sem ob svitu zaspal in se zbudil zelo pozno. Gospodinja je prišla — kot še nikoli — v sobo, ko sem bil še doma in že v postelji. Komaj da je potrkala, je že stala na istem mestu, kjer sem jo videl ponoči in me ogovorila:

"Dobro jutro, gospod inženjer! Danes smo dolgo spali! Pa da niste bolni? Nate prinesla sem vam jutranji časopis. Kako neumna je žurnalistika! Poslušajte, naj vam sama čitam: "Strašna nesreča na električni železnici. Sinoči sta trčila na križišču pred Sadnim trgom voz št. 8 in št. 11. Šest potnikov je popolnoma skalpiranih in so jih prepeljali v mrtvašnico, pet jih je težko ranjenih, da so jih morali prepeljati z rešilnim vozom v bolnico, dvanajst oseb, med njimi voznik št. 11, pa lahko ranjenih. Glej poročilo na 3. strani. Ta bedasti časopisni šmok! Torej mrtve so prepeljali v mrtvašnico, težko ranjene pa v bolnico. Ali je treba poudarjati, da se niso 'usodno' zmotili in niso prepeljali ranjencev v mrtvašnico, mrličev pa v bolnico? In ta naša cestna železnica! Za drag denar te skalpirajo in težko ranijo. Jaz hodim peš, si prihranim voznino, skalpiranje in rane. Najbolje pri tem pa je to, da je moralo onih dvanajst lahko ranjenih lepo peš domov iti, čeprav so plačali vozne karte. Bedasti časopisi! Nate, gospod inženjer, poročilo na 3. strani pa si sami prečitajte. Ha, ha, ha, nasvidenje, dragi gospod! . . . Ha, ha, ha!" . . .

To vse je govorila v naglici, se zoprno in brezsrčno smejala, da me je oblil znoj . . . Prevzela me je misel, kaj neki bi moglo spraviti to mrzlo črno pošast do sočutja, solz in ljubezni? Nič!

"Nasvidenje!" mi je šumelo drugi dan po ušesih in bal sem se domov. Toda zvečer sem le prišel, moral sem priti . . .

Legel sem v posteljo, pušil in čital. Električna svetilka na omarici kraj mene je utripala precej neenakomerno, kakor pojemajoča leščerba se mi je zdela. Enkrat je malo bolj zažarela, drugič skoro napol ugasnila: počasno in klavrno umiranje je bilo to, umiranje v nemem strahu, ki sem se ga svoj živ dan tako neznansko bal . . . Jaz pa sem čital in čital, samo da bi se tako utrudil, da bi končno mirno zaspal. In res sem začel prijeti o dremati, v ušesih mi je še brnelo "Nasvidenje . . ." nazadnje pa sem mislil: "Le pridi, babnica, ti že preštejem kosti!", zaprl sem svetilko in kmalu zaspal.

Imel sem nemirne sanje: hodil sem po planinah, padal venomer v prepade in pri enem teh padcev sem v sanjah tako glasno zakričal, da sem se zbudil. Bil sem ves znojen, napol razodet in — groza, strah me je, če se samo spomnim na to! — mojih nog, kar jih je gledalo izpod odeje, so se ovijale — njene mrzle roke! Še sedaj čutim njihovo brzkrvno kamenito polt in ono kačjo hladnoto . . . Pozneje se je to v večjih ali manjših presledkih ponavljalo, vedno groznejše in vedno ožje okrog mojega poguma, srca in volje . . . Bratranec, povej mi, kaj je to, zakaj moram to trpeti, kako je moglo to biti? Ali misliš tudi ti, kakor moj oče, da imam pri svojih dvajsetih letih res tako slabe živce, o katerih pa zdravniki v mestu nočejo nič vedeti! Saj me poznaš, da sem sportnik, turist in sabljač . . . Sedaj mi povej, kako in zakaj . . .?"

* * *

Tako je končal Boris svojo povest, stisnil glavo med roke in nemo gledal v gozdni polmrak.

Mladi volk se je zleknil s celim životom po malu, položil glavo na prednji nogi, gledal pozorno v daljavo in nalahno zatulil . . .

Moje misli so mi šle od vsega tega, kar sem slišal, sem in tja, gor in dol in nisem jim našel izhoda. Končno sem narahlo udaril volka, vstali smo in šli domov. Šli smo po drugi poti čez brezov gaj in mimo mladih bukvic, ki so duhtele od zdravja in rastočega življenja v njih. Kako lep in božanski je bil mladi gozd, kako silen in blagodejen — da ni umiralo v njem mlado zdravje nekoga, ki je šele začel živeti! . . .

Počitnice so minule. Stric, ki sem mu vse povedal in jaz, ki mi je Boris neomajno zaupal, sva ga končno pregovorila, da si vzame drugo stanovanje, če le mogoče skupno s kakim kolegom. Ko nama je vse to obljubil in smo vse lepo uredili, se je Boris odpeljal v mesto. Jaz pa sem se pri stricu pripravljal na izpit in zato sem hotel ostati še dva meseca pri njem. Čestokrat sem napeljal pogovor na Borisovo bolezen, a stric me je vselej prekinil: "Le pusti to meni! Čez 14 dni imam dopust in pojdem v mesto k njemu. Bom govoril tudi s specijalisti . . ."

Medtem sem prejel dve kratki, a strašni Borisovi pismi. V prvem pravi:

Prosi papana, naj mi odpusti in oprosti mi tudi Ti! Obljube nisem držal, ker je nisem mogel. Teden dni sem prestal, potem pa sem moral na staro stanovanje . . . Že prvo noč je prišla Bila je osudna in grozna. Vrgel sem se z vsi silo proti njej, da jo zadavim, pa sem v nemoči omahnil na postelji rob . . . Dragi, jaz se bojim . . . Piši, mi vsaj par besed . . ."

Drugo pismo se je glasilo:

"Vse zaman. Vsako noč. Sedaj, ko se ponoči v sanjah prebudim, me gladi in poljublja po čelu in očeh. Ne morem več. Reci papanu, naj se me usmili in naj pride. Tudi Ti pridi, lepo Te prosim! Že je pozno, pozno, pridita! O, da bi vsaj par dni še mogel živeti . . . Pridita . . .!"

Nisva nič čakala na dopust, stric je pustil vse svoje kmetske pacijente v revmatizmu, želodčnih krčih in žegnanjskih pretepaških oteklinah in odpeljala sva se z največjo naglico v mesto.

Ko sva stopala po stopnjicah ene zaklete mestne bajte, so naju na vsakem nadstropju gledali ljudje in nama hoteli nekaj povedati. Ko pa sva hotela v Borisovo sobo, so bila njena vrata odprta in ljudje, ki so se tam prerivali, so naju spoznali in nama molče napravili prostor.

Na postelji je ležal moj bratranec Boris, njegov voščeni obraz je bil brez izraza, le oči so bile napol odprte in so gledale v omaro pred vrati . . .

Stric je planil k postelji in začel objemati mrtvega sina. Divjal je in kričal, dokler ga ni navzoči policijski zdravnik pomiril. Končno je rekel stric proti navzočim mirno in odločno:

"Kje je ta vražja starka?"

V tem trenotku pa je vstopil specijalist, univerzitetni profesor, ki je prihajal očividno od gospodinje in dejal na kratko:

"Zastrupila se je . . ."

Policijski in univerzitetni doktor sta vse preiskala in odredila, da morajo prepeljati oba mrtveca v bolnico, da ju obducirajo in ugotove vzrok smrti mladega študenta.

Predno pa je komisija odšla, sem pogleda še enkrat v Borisove oči, ki so bile uprte v omaro. Nekaj groznega so mi povedale. Takoj sem se odločil in rekel:

'Gospoda, prosim še trenotek!'

Primem omarin vrat, ki so se odprali in neslišno, razdelim obešeno obleko, potipljem zadnjo steno, iz katere so se odprla še ena vrata, ki so vodila skozi sobina vrata . . . moj Bog, kar sem slutil, je bilo res! Iz starkine sobe je vodil skozi dvoje omar in vrat, a med njima pravi hodnik v Borisavo sobo. Ko smo vse ta ugotovili, smo pogledali še starko. Njen obraz je bil spačen in njen zasmehljivi izraz je nemo sikal na zdravnike:

"Da . . . Da se ne zmotite! V mrtvašnico, ne v bolnico . . .!"

*

Komisija je bila osupla in je molčala. Stric je gledal zdaj na enega zdaj na drugega in je končno prikinil mučni molk s pretresljivim krikom:

"Gospod profesor, povejte mi sedaj kaj je to?"

Toda univerzitetni profesor se je sesedel na stol, si obrisal čelo in dejal:

"Dragi kolega, morda pridemo tej grozni uganki kdaj do živega, morda . . ."

Kretanje parnikov - Shipping News

18. julija:
Paris, Havre; Homeric, Cherbourg.

21. julija:
Martha Washington, Trst; Stuttgart, Cherbourg, Bremen.

22. julija:
America, Bremen.

23. julija:
Belgenland, Cherbourg; Albert Ballin, Hamburg.

25. julija:
Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; Orduna, Hamburg.

28. julija:
Resolute, Hamburg; Bremen, Bremen.

29. julija:
Aquitania, Cherbourg; La Savoie Havre; Pres. Roosevelt, Bremen.

30. julija:
Zeeland, Cherbourg; Ohio, Hamburg.

1. avgusta:
Pres. Harding, Bremen; Andania, Cherbourg in Hamburg.

5. avgusta:
Berengaria, Cherbourg; De Grasse, Havre.

6. avgusta:
Deutschland, Hamburg; Lapland, Cherbourg.

8. avgusta:
France, Havre; George Washington, Bremen; Orbita, Hamburg.

11. avgusta:
Reliance, Hamburg; Columbus, Cherbourg in Bremen.

12. avgusta;
Mauretania, Cherbourg; Republic, Bremen.

13. avgusta:
Pittsburgh, Cherbourg.

15. avgusta:
Paris, Havre; Leviathan, Cherbourg; Homeric, Cherbourg; Rotterdam, Rotterdam; Orca, Hamburg.

18. avgusta:
Presidente Wilson, Trst.

19. avgusta:
Aquitania, Cherbourg; Suffren, Havre; America, Bremen; Arabic, Cherbourg in Hamburg.

20. avgusta:
Belgenland, Cherbourg; Cleveland, Hamburg.

22. avgusta:
Majestic, Cherbourg; Orduna, Hamburg; Stuttgart, Cherbourg in Bremen.

25. avgusta:
Resolute, Hamburg; Sierra Ventana, Bremen.

26. avgusta:
Berengaria, Cherbourg; Rochambeau, Havre; Pres. Roosevelt, Bremen.

27. avgusta:
Zeeland, Cherbourg; Ohio, Hamburg.

29. avgusta:
Olympic, Cherbourg.

Naravnost v Jugoslavijo

Potujte na velikih parnikih, ki pristanejo t. ko v domovini, da je treba potovati le par ur z železnico. Nobenih vizejev ni treba.

IZLETNIŠKI PARNIK

MARTHA WASHINGTON

odpluje NARAVNOST V TRST

dne 21. julija

Cena do Trsta ali Dubrovnik 3. razred $100, z vojnim davkom; tja in nazaj samo $162, in vojni davek $5. — Železnica iz Trsta do Ljubljane samo $1.20; do Zagreba $1.95; do Belgrada $4.75. Vozni list iz Trsta do New York samo $107.50.

Posebne cene za tja in nazaj. Najbolj cena in udobna proga za potovanje.

COSULICH LINE of TRIESTE

Phelps Bros. & Co., 2 West St., New York

S. MASSMAN

KOMISIJSKI TRGOVEC

dobi najvišje cene za doposlane

pipe in doge za French claret.

801 Louisiana Bldg., New Orleans, La.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko

Kdor je namenjen potovati stari kraj, je potrebno, da je natančno poučen o potnih listih, prtljagi in drugih stvareh.

Pojasnila, ki vam jih samorem dati vsled naše dolgoletne izkušnje Vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvovrstne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nove naseliniške postave ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, zamorejo tudi nedržavljani dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi delj; tozadevna dovoljenja izdaja generalni naseliniški komisar v Washington, D. C. Prošnjo za tako dovoljenje se lahko napravi tudi v New Yorku pred odpotovanjem, ter se pošlje prosilcu v stari kraj glasom nanovejše odredbe.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Kdor želi dobiti sorodnika al svojca iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščenih v prihodnjih treh letih, od 1. julija 1924 naprej vsako leto po 671 priseljencev.

Ameriški državljani pa zamorej dobiti sem žene in otroke do 18. leta brez, da bi bili šteti v kvoto. Trajene osebe se tudi ne štejejo kvoto. Starši in otroci od 18. do 21. leta ameriških državljanov p imajo prednost v kvoti. Pišite n pojasnila.

Prodajamo vozne liste za vse proge; tudi preko Trsta zamorejo Jugoslovani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt St., New York

Prav vsakdo—

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI

v "Glas Naroda"

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda", S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda".